



**MARC INPUT-OUTPUT I COMPTABILITAT REGIONAL DE LA
COMUNITAT VALENCIANA 1995**

NOTES METODOLÒGIQUES

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	2
2. MARC METODOLÒGIC: EL SISTEMA EUROPEU DE COMPTES 1995 (SEC-95)	2
2.1. Principals diferències del SEC-95 respecte al SEC-79	3
2.2. Les unitats estadístiques i la seua agrupació	4
2.2.a) Unitats institucionals	4
2.2.b) Unitats d'activitat econòmica locals i unitats de producció homogènia	5
2.2.c) El criteri de localització	6
2.3 Els fluxos i els estocs. Valoració.....	7
2.3.a) Operacions de béns i serveis.....	7
2.3.b) Operacions de distribució.....	11
2.3.c) La valoració dels fluxos de béns i serveis.....	14
2.4. El sistema de comptes i els agregats	16
2.4.a) La classificació dels comptes.....	16
2.4.b) La successió de comptes i saldos comptables	18
2.4.c) El Producte Interior Brut (PIB)	25
2.5. El marc <i>input-output</i>	26
2.5.a) Les taules d'origen i destinació	26
2.5.b) Matrius de marges de distribució, impostos i subvencions.....	28
2.5.c) La taula simètrica	30
2.6. Algunes qüestions addicionals	32
2.6.a) La producció dels serveis financers mesurats indirectament (SIFMI)	32
2.6.b) Tractament de les reutilitzacions o intraconsums.....	33
2.6.c) L'ocupació i els llocs de treball equivalents a temps complet.....	33
3. L'ELABORACIÓ DEL MIOCV-95: ASPECTES ADDICIONALS	34
3.1. Les branques de producció i els productes	34
3.2. Criteris de valoració	35
3.3. Fonts i alguns tractaments específics de la informació	36
3.3.a) Agricultura, silvicultura i pesca.....	36
3.3.b) Indústria i serveis	36
3.3.c) Ocupacions finals	39
3.3.d) Inputs de treball.....	41
3.4. La taula <i>input-output</i> simètrica per a la Comunitat Valenciana; el model <i>input-output</i> o model de Leontief	41

1. INTRODUCCIÓ

L'elaboració del Marc *Input Output* de la Comunitat Valenciana 1995 (MIOCV-95) permet posar a disposició dels agents econòmics un potent instrument per a l'anàlisi estructural de l'economia regional. Es tracta d'una operació estadística de considerable importància que ha requerit l'estudi, la recollida i el tractament d'un gran volum d'informació, tant respecte al nombre d'unitats informadores com a la quantitat de variables de les quals s'ha necessitat recopilar informació.

Les dificultats que comporta la seua realització es veuen incrementades en l'àmbit regional pel fet de tractar-se d'una economia més oberta que la nacional, l'especialització productiva de la qual genera fluxos molt importants amb la resta de l'Estat dels quals no es disposa de cap informació, excepte aquella que s'ha sol·licitat a les unitats econòmiques de forma expressa i a aquests efectes. Cal afegir els requisits que imposa el Sistema Europeu de Comptes de 1995 (SEC-95), nou marc metodològic d'obligada referència les exigències del qual aguditzen, en ocasions de forma notable, els problemes exposats. Si ja el marc *input-output* és exigent per a una economia nacional, es multiplica per a una economia regional.

L'esforç realitzat s'ha vist engrandit en situar-se en un escenari on encara és escàs el desenrotllament del sistema estadístic regional i existeixen massa llacunes en la informació de base referida a àmplies esferes de la realitat econòmica pròpia.

No obstant això, enmig d'aquesta situació estadística no excessivament favorable a l'inici dels treballs, el seu desenrotllament final ha permès establir les bases que han de contribuir de forma positiva a la seua millora en el futur. En primer lloc, s'ha abordat la nova metodologia del SEC-95, la qual cosa suposa l'estudi i coneixement de nous criteris, objectius i necessitats d'informació. En segon lloc, l'experiència ha de permetre afrontar la realització de pròximes investigacions de forma realista des del seu inici, la qual cosa donarà solució anticipada a molts dels obstacles que sorgeixen al final dels treballs d'aquesta índole. En tercer lloc, s'ha pogut valorar l'estat de la informació i les necessitats que es deriven de les obligacions metodològiques que imposa el nou marc *input-output*, la qual cosa serà tinguda en compte en la planificació i desenrotllament de les pròximes operacions previstes en el Pla Valencià d'Estadística 2001-2004.

Tenint en compte això, aquestes notes metodològiques contenen, a partir d'aquestes línies, dos apartats diferents, el primer dels quals ofereix un resum de l'abast i contingut del Sistema Europeu de Comptes 1995 (SEC-95), que constitueix el marc metodològic del treball els resultats del qual es presenten. La descripció conceptual que es realitza afecta, principalment, els elements que integren el Marc *Input Output* i la Comptabilitat Regional, ja que són els que tenen directa relació amb els productes oferits.

El següent apartat es deté a detallar algunes característiques específiques dels treballs realitzats per a l'obtenció dels elements que integren el Marc *Input Output* de la Comunitat Valenciana i s'ofereixen en les taules.

2. MARC METODOLÒGIC: EL SISTEMA EUROPEU DE COMPTES 1995 (SEC-95)

El Sistema Europeu de Comptes Nacionals i Regionals (SEC-95) constitueix un marc comptable comparable a escala internacional el fi del qual és descriure sistemàticament i detalladament una economia (una regió, un país o un grup de països), els seus components i les seues relacions amb altres economies.

Es compon d'un conjunt coherent i integrat de comptes macroeconòmics, balanços i quadres basats en un conglomerat de definicions, classificacions i regles comptables acceptades internacionalment. Els principals elements que integren i es desenrotllen en el SEC-95 són els següents:

- Les unitats estadístiques i la seua agrupació
- Els fluxos i els estocs
- El sistema de comptes i els agregats
- El marc *input-output*

El SEC-95 substitueix l'anterior Sistema Europeu de Comptes Econòmiques integrats (SEC-79) i és totalment coherent amb la versió revisada del Sistema de Comptes Nacionals de les Nacions Unides (SCN-93), que marca les directrius mundials sobre comptabilitat nacional. Ha sigut elaborat sota la

direcció d'Eurostat i adoptat amb rang jurídic de Reglament del Consell de la Unió Europea, i és d'obligatori compliment per als estats membres.

En les següents línies d'aquest apartat se resumeixen les principals novetats del SEC-95, s'exposen els aspectes metodològics més significatius dels elements que l'integren i s'afegeixen alguns comentaris de caràcter metodològic en la mesura que han constituït i delimitat el marc d'elaboració i presa de decisions del treball que es presenta en la present publicació. Gran part del seu contingut constitueix una síntesi, en major o menor mesura, dels capítols 1 a 4, 8, 9, 11 i 13 del Sistema Europeu de Comptes¹.

2.1. Principals diferències del SEC-95 respecte al SEC-79

Algunes de les principals novetats que registra el SEC-95 en relació al SEC-79 són les següents:

1. Descomposició de la producció no de mercat en producció per a ús final propi (productes agrícoles, servei domèstic remunerat i lloguers imputats produïts i autoconsumits per les llars; béns, serveis i construccions utilitzades com a formació de capital per les mateixes unitats que els produeixen, etc.), i una altra producció no de mercat.
2. Noves definicions de la producció del servei d'assegurança no vida i de l'arrendament financer, a més de considerar com a producció el treball literari i artístic, els pagaments rebuts pel seu ús així com per les llicències per a la utilització d'actius immaterials no produïts (patents, marques, franquícies, etc.).
3. Registre del consum de capital de totes les infraestructures públiques (carreteres, preses, etc.), la qual cosa modifica el càlcul de l'altra producció no de mercat de les administracions públiques.
4. Inclinació per la valoració de la producció i el valor afegit a preus bàsics, enfront dels preus d'eixida de fàbrica recomanats pel SEC-79.
5. Ampliació del concepte de formació bruta de capital fix amb la inclusió de la despesa en programari informàtic, la despesa en prospecció minera (ja no es consideren consums intermedis) i la compra d'originals d'obres recreatives, literàries o artístiques.
6. Introducció de dos conceptes distints per a examinar el consum final: la despesa en consum final i el consum final efectiu.
7. Modificacions en la valoració de les operacions de comerç exterior.
8. Nou tractament més detallat dels marges comercials i de transport.
9. Introducció del concepte de renda mixta com a saldo comptable del compte d'explotació de les empreses no societàries pertanyents al sector llars, substituint l'excedent d'explotació d'aquestes mateixes unitats.
10. Introducció de noves variables relacionades amb la mesura de l'ocupació: llocs de treball, llocs de treball equivalents a temps complet i nombre total d'hores treballades.
11. Introducció de les taules d'origen i destinació.

Les referències conceptuals d'aquestes novetats i el paper que juguen sobre el sistema poden deduir-se de la lectura dels següents subapartats.

Aquestes modificacions metodològiques afecten la comparança dels elements que integren el Marc *Input-Output* de la Comunitat Valenciana 1995 respecte a les Taules *Input Output* de 1990.

També afecta la dita comparança la utilització de noves nomenclatures en l'elaboració del MIOCV-95, com són la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques de 1993 (CNAE-93) i la Classificació Nacional de Productes per Activitats de 1996 (CNPA-96). Aquestes constitueixen l'adaptació espanyola

¹ "Sistema Europeu de Cuentas SEC 1995". Eurostat. Oficina de Publicacions Oficiales de les Comunitats Europees. Luxemburg, 1996

de les corresponents classificacions comunitàries (NACE Rev.1 i CPA) i han substituït l'anterior CNAE-74 i la Classificació Nacional de Béns i Serveis (CNBS), respectivament.

2.2. Les unitats estadístiques i la seua agrupació

L'activitat econòmica d'un país o regió es duu a terme en un gran nombre d'unitats que realitzen múltiples operacions de diversa naturalesa. Des de la perspectiva microeconòmica, les unitats que en la realitat s'observen són les empreses, les societats, els holdings o grups d'empreses, els establiments productius, els organismes públics, les llars, etc., la classificació de les quals parteix de criteris jurídics, administratius o comptables. Des de l'enfocament macroeconòmic, aquestes unitats no són sempre les més adequades per als fins que persegueix la comptabilitat nacional, la classificació de unitats de la qual depén del tipus d'anàlisi que es realitze.

Aquest transvasament d'una perspectiva a una altra ha de tindre's en compte en les estadístiques de partida, de forma que les dades reals recullen tots els elements d'informació necessaris per a obtenir les unitats d'anàlisi del SEC i passar de l'enfocament micro al macro, agrupant o dividint les unitats bàsiques de les estadístiques.

Les unitats que utilitza el SEC són de tres tipus, depenent de l'objectiu analític que es pretenga:

- Per a l'anàlisi dels fluxos relacionats amb la renda, el capital i les operacions financeres i els balanços, les unitats a utilitzar han de reflectir les relacions de comportament dels agents econòmics. A tal fi s'inclouen les **unitats institucionals**.
- Per a l'anàlisi del procés de producció, les unitats han de posar de manifest les relacions d'ordre tecnicoeconòmic. Per això es consideren les **unitats d'activitat econòmica locals** i les **unitats de producció homogènia**.

2.2.a) Unitats institucionals

Una **unitat institucional**, segons el SEC, és un centre elemental de decisió econòmica caracteritzat per una uniformitat de comportament i una autonomia de decisió en l'exercici de la seua funció principal.

A efectes de síntesi, les unitats institucionals que tenen un comportament econòmic anàleg s'agrupen en **sectors institucionals**. El dit comportament es defineix segons la funció econòmica principal que porta a terme la unitat i el tipus de productor de què es tracta, la qual cosa permet diferenciar cinc sectors institucionals les característiques dels quals s'ofereixen en el quadre següent:

Sector institucional	Tipus de productor	Activitat i funció principal
Societats no financeres (S.11)	Productor de mercat	Producció de béns i serveis no financers de mercat
Institucions financeres (S.12)	Productor de mercat	Intermediació financera, inclosa l'assegurança; activitats auxiliars
Administracions públiques (S.13)	Un altre productor no de mercat públic	Producció i subministrament d'altres béns i serveis no de mercat per a consum individual i col·lectiu; realització d'operacions de redistribució de la riquesa nacional
Llars (S.14)	Productor de mercat o productor per a ús final propi privat	Consum; producció de béns i serveis de mercat i per a ús final propi
Institucions sense fins de lucre al servei de les llars (ISFLSH) (S.15)	Un altre productor no de mercat privat	Producció i subministrament d'altres béns i serveis no de mercat per a consum individual

A aquests sectors s'afegeix la "resta del món" (S.2) que, en aquest cas, no constitueix un conjunt d'unitats institucionals caracteritzat pels seus objectius i comportament semblants, sinó que agrupa les unitats no residents que tenen relacions econòmiques amb unitats residents.

2.2.b) Unitats d'activitat econòmica locals i unitats de producció homogènia

Una **unitat d'activitat econòmica local** (UAE local) agrupa les parts d'unitat institucional que produeixen béns i serveis, estan situades en una única localització (o en emplaçaments pròxims) i concorren a l'exercici d'una activitat a nivell de classe (quatre dígits de la NACE Rev.1; a Espanya de la CNAE-93).

Resulta normal que en aquesta localització puguen dur-se a terme activitats que s'ubiquen en més d'un epígraf de la CNAE. En aquest cas, es distingeix:

- *Activitat principal:* aquella el valor afegit de la qual supera el de qualsevol altra activitat realitzada en la mateixa unitat.
- *Activitat secundària:* activitat realitzada en una UAE local a més de l'activitat principal. El resultat de l'activitat secundària és un producte secundari.
- *Activitat auxiliar:* activitat de suport realitzada dins de l'empresa, a fi de crear les condicions que permeten dur a terme les activitats principals o secundàries de les UAE locals. Les empreses poden optar entre realitzar elles mateixes les activitats auxiliars o adquirir en el mercat aquests mateixos serveis (gestories, assessories fiscals, transports, etc.), en aquest cas es converteixen en consums intermedis per a elles.

Tan sols els dos primers tipus d'activitat tenen sentit com a productors de béns i serveis de mercat i la seua presència conjunta en una mateixa UAE local és habitual.

Les UAE locals que duen a terme la mateixa activitat econòmica principal o una altra semblant (corresponen a una mateixa classe de la CNAE-93) s'agrupen en **branques d'activitat**.

Una unitat institucional inclou una o diverses UAE locals, però una UAE local només pertany a una unitat institucional.

En els sistemes comptables i de classificació industrial de Nacions Unides, les UAE locals es denominen establiments. Aquesta és la idea que es recull en el MIOCV-95, identificant la UAE local amb el concepte d'establiment productiu, per la qual cosa tot el desplegament de les taules que componen el Marc *Input-Output* de la Comunitat Valenciana s'ha realitzat basant-se en la unitat establiment.

Però des del punt de vista tecnicoeconòmic, una anàlisi *input-output* exigeix la desagregació d'aquestes unitats en unitats encara més homogènies en el seu tipus de producció. Basant-se en aquests fins analítics el SEC-95 propugna l'elaboració d'una taula *input-output* simètrica i estableix una unitat teòrica que s'acomoda perfectament a aquests, la **unitat de producció homogènia** (UPH), que és aquella que només produeix un tipus de producte.

En la realitat, la majoria de les vegades no hi ha aquesta entitat i allò normal és trobar sempre alguna activitat secundària, excepte en el cas prou extrem que les UAE locals produïsquen precisament un sol tipus de producte.

Els establiments solen disposar i poden proporcionar informació sobre els productes que han comprat i venut. No obstant això, resulta molt complicat separar la part de dits inputs o la part dels components del valor afegit que han sigut necessaris per a fabricar cada un dels seus productes per separat. Quan les dades de base no contenen la informació desitjable, el SEC ofereix una sèrie de tècniques d'aproximació a les UPH (*vegeu apartat 2.5.c.*)

Amb les agrupacions d'UPH es constitueixen les **branques homogènies**. El criteri de classificació d'aquestes branques homogènies utilitzat en el MIOCV-95 s'ha establert a partir de la Classificació Nacional de Productes per Activitats (CNPA-96). L'estructura d'aquesta classificació de productes està basada en el criteri de l'origen industrial, concepte definit en la CNAE-93.

2.2.c) El criteri de localització

El total de l'economia es defineix en termes d'unitats **residents**, que són aquelles unitats institucionals que tenen un centre d'interés econòmic en el territori de referència (país, regió, ...), és a dir, que hi realitzen activitats econòmiques durant un període anual o superior.

El terme "centre d'interés econòmic" significa, per tant, que en el territori de referència hi ha un lloc on una unitat duu a terme operacions econòmiques, bé per temps indefinit, bé durant un període prou llarg (un any o més). Si "*el mer fet de posseir terrenys o edificis en el territori econòmic es considera suficient perquè el propietari tinga un centre d'interés en el dit territori*" (SEC 2.07), les UAE locals que es troben ubicades a la Comunitat Valenciana han de considerar-se centres d'interés per a l'economia regional (encara que pertanguen a empreses multirregionals).

És per això que el SEC inclou les **unitats residents fictícies**, a les quals tracta com a unitats residents i defineix a partir del criteri de centre d'interés econòmic. Es tracta d'establiments productius amb seu central fora del territori que hi operen durant un any o més; també poden ser obres de construcció que, encara que duren menys d'un any, suposen increment de la formació bruta de capital fix. En una economia regional la seua presència sol ser rellevant en termes econòmics.

Les unitats residents duen a terme operacions amb **unitats no residents** (de la resta del món), que constitueixen les operacions exteriors de l'economia. Per a captar aquest tipus de relacions es crea, com ja s'ha indicat, el sector institucional "resta del món", que completa el conjunt de fluxos econòmics necessaris per a tancar l'esquema comptable. D'altra banda, en els processos productius es diferencien les importacions i exportacions de béns i serveis, que formen part respectivament dels recursos i de les utilitzacions de l'economia en qüestió.

No obstant això, a pesar del criteri d'existència d'un centre d'interés econòmic, en la realitat es presenten situacions específiques la importància de les quals cal ressenyar per les seues implicacions metodològiques, com és el cas de les **seus centrals**.

El fenomen de la seu central uneix dos tipus de problemes, un econòmic i un altre espacial. El primer consisteix en el fet que es tracta d'una UAE local que concentra totes o una part important de les denominades activitats auxiliars, és a dir, serveis dirigits exclusivament a atendre necessitats de la unitat institucional a la qual pertany. Per tant, són centres els costos dels quals formen part dels de la dita unitat institucional, però la activitat (totalment o parcialment) dels quals no genera ingressos, perquè els seus serveis es podrien catalogar de "no mercat".

Quant al problema espacial, sorgeix precisament en l'àmbit regional, quan la seu central i les UAE locals s'ubiquen en regions diferents. Per aplicació del principi de residència, el SEC assigna les activitats auxiliars a la regió on estan situades i es mantenen en la mateixa branca d'activitat que la UAE local a què serveixen.

Per tot això, el tractament que s'ha considerat més adequat per a l'estimació d'aquestes activitats en el MIOCV-95 i que s'ha utilitzat en la mesura que s'ha pogut disposar de la suficient informació és el següent:

- Si la seu central i les UAE locals estan a la Comunitat Valenciana, la seu central es considera com una activitat auxiliar més i els seus costos es reparteixen proporcionalment entre les distintes UAE locals de la regió en aquelles branques d'activitat en què es troben situades.
- Si la seu central es troba a la Comunitat Valenciana però la unitat institucional a la qual pertany té centres d'interés fora de la regió, l'equivalent dels costos de la seu central que s'imputa a les UAE foranes serien exportacions de l'activitat a què pertany la unitat institucional.
- Si la seu central es troba fora de la Comunitat Valenciana, i hi ha en aquesta centres d'interés, els serveis de la seu central que se'ls imputaria es considerarien importacions.

2.3. Els fluxos i els estocs. Valoració

El sistema registra dos tipus d'informació: els fluxos i els estocs:

- *FLUXOS*: es refereixen a les accions i resultats que es donen en un període de temps determinat i suposen variacions del valor dels actius o passius d'una unitat institucional. Hi ha dos tipus de fluxos econòmics:
 - *Operacions*: una operació és un flux econòmic que consisteix en una interacció entre unitats institucionals, efectuada de comú acord, o una acció que es realitza dins d'una mateixa unitat institucional i que resulta útil tractar com una operació, sovint perquè la unitat desenrotlla dues funcions distintes. Atés que són innumerables, el sistema les classifica en un nombre reduït de tipus atenent la seua naturalesa:
 - a. *Operacions de béns i serveis*: descriuen l'origen (producció interior o importacions) i la destinació (consums intermedis, consum final, formació de capital o exportacions) dels béns i serveis.
 - b. *Operacions de distribució*: descriuen com es distribueix el valor afegit generat en el procés de producció entre el factor treball, el capital i les administracions públiques, i la redistribució de la renda i la riquesa (imposts sobre la renda i el patrimoni i altres transferències).
 - c. *Operacions financeres*: descriuen l'adquisició neta d'actius financers o la contracció neta de passius per a cada tipus d'instrument financer.
 - d. *Altres operacions*: comprenen el consum de capital fix i les adquisicions menys cessions d'actius no financers no produïts.
 - *Altres variacions dels actius*: consisteixen en diferents tipus de variacions dels actius, els passius i el patrimoni net que no són el resultat d'operacions registrades en els comptes de capital i financer. Inclouen les altres variacions del volum produïdes per circumstàncies normals, excepcionals o per canvis de classificació i estructura, i els guanys i les pèrdues de possessió nominals degudes a variacions de preus dels actius.
- *ESTOCS*: es refereixen als actius i passius que existeixen en un moment determinat. Els comptes on figuren els estocs es denominen balanços i es registren al principi i al final de cada període comptable.

Per la seua relació amb el contingut del MIOCV-95, en els següents subapartats es descriuen breument les principals operacions de béns i serveis i de distribució així com els criteris per a la seua valoració.

2.3.a) Operacions de béns i serveis

PRODUCCIÓ (P.1)

El SEC defineix la producció com una activitat realitzada sota el control i la responsabilitat d'una unitat institucional que utilitza mà d'obra, capital i béns i serveis, per a produir altres béns i serveis. La producció no comprén els processos purament naturals.

La producció de les activitats auxiliars no es registra per separat i els inputs que comporta es consideren inputs de la seua activitat principal.

En el cas d'alguns serveis, el valor de la producció s'obté amb algunes especificitats. Així, la producció del comerç es mesura pels marges comercials obtinguts sobre els béns adquirits per a la seua revenda; el valor de producció de l'hostaleria inclou la valoració dels ingredients necessaris per a portar a terme la seua activitat, que es consideren com a inputs intermedis; la producció de serveis de les agències de viatge es mesura pel valor dels serveis prestats (comissions) i no per la despesa total realitzada pels viatgers, no obstant això, la producció total dels operadors turístics es mesura per la despesa total realitzada pels viatgers.

Atenent la seua finalitat, es distingeixen tres tipus de producció:

- *P.11 Producció de mercat:* aquella que es ven o disposa d'una altra manera en el mercat o que està destinada a aquests fins.
- *P.12 Producció per a ús final propi:* consisteix en els béns o serveis que conserva la unitat institucional per al seu propi consum final o per a la seua pròpia formació bruta de capital fix:
 - Els béns i serveis que es conserven per a consum final propi només poden produir-se pel sector llars, com per exemple els productes agrícoles conservats pels agricultors, els serveis de lloguer de vivendes ocupades pels seus propietaris o els serveis domèstics i personals produïts per personal domèstic remunerat.
 - Els béns i serveis utilitzats per a la pròpia formació bruta de capital fix poden produir-se per qualsevol sector (construcció per compte propi, desenrotllament de programari informàtic, etc.).
- *P.13 Una altra producció no de mercat:* és la producció subministrada a altres unitats de forma gratuïta o a preus econòmicament no significatius.

CONSUM INTERMEDI (P.2)

Segons el SEC, els consums intermedis representen el valor dels béns i serveis consumits com inputs en un procés de producció, exclòs el consum d'actius fixos, que es registra com a consum de capital fix.

No es consideren consums intermedis:

- Els objectes valuosos
- Els pagaments per prospeccions
- Les grans millores realitzades sobre els béns de capital
- Els béns produïts i consumits durant el mateix període comptable dins de la mateixa UAE local.
- Els pagaments de llicències públiques, permisos, etc. considerats impostos sobre la producció

Els béns i serveis es poden transformar o consumir completament en el procés de producció. Atés que en els apunts comptables de les empreses es registren les adquisicions i la variació d'existències però no el consum o la utilització dels dits inputs, els consums intermedis han d'estimar-se per la diferència entre les compres i la variació d'existències dels béns destinats a consums intermedis.

DESPESA EN CONSUM FINAL (P.3) I CONSUM FINAL EFECTIU (P.4)

En el SEC-95 s'utilitzen dos conceptes de consum final:

- *P.3 Despesa en consum final:* consisteix en la despesa realitzada per les unitats institucionals residents en béns i serveis que s'utilitzen per a satisfer directament les necessitats o carències individuals, o les necessitats col·lectives dels membres de la comunitat. Permet identificar les unitats que incorren en les dites despeses i, per tant, la controlen i financen. Pot realitzar-se en el territori econòmic o en la resta del món.

En relació a les llars, entre els exemples cridaners que es consideren despesa en consum final es poden indicar els serveis de lloguer de les vivendes ocupades pels seus propietaris, les rendes en espècie, determinades despeses que no es consideren consums intermedis (materials per a xicotetes reparacions de les vivendes i béns de consums duradors, inclosos els vehicles, etc.) ni formació bruta de capital fix (béns duradors), els serveis financers cobrats explícitament, l'import implícit dels serveis d'assegurança i de fons de pensions, els pagaments de llicències i permisos (es consideren adquisicions de serveis) i l'adquisició de productes a preus econòmicament no significatius (entrades a museus, etc.).

No obstant això, el consum final de les llars no inclou les transferències socials en espècie (despeses realitzades inicialment i després reemborsades), determinades despeses que es consideren consums intermedis o formació bruta de capital fix (despeses que les llars propietàries

d'empreses no constituïdes en societat realitzen amb fins professionals, despeses dels propietaris de vivenda que no realitzen els inquilins i que es tracten com a consums intermedis en la producció de serveis de lloguer, compra de vivendes i objectes valuosos), la compra d'actius no produïts (especialment la compra de terrenys), el pagament d'imposts i llicències per tinença i gaudi de determinats béns (armes, automòbils, etc.), ni els pagaments i quotes a les ISFLSH (sindicats, col·legis professionals, esglésies, clubs, etc.).

Per a les ISFLSH, la despesa en consum final inclou dues categories:

- El valor dels béns i serveis per elles produïts que no siga formació bruta de capital per compte propi ni despesa de les llars o altres unitats
- Les despeses per elles realitzades en béns i serveis produïts per productors de mercat, que se subministren a les llars, sense cap transformació, per al seu consum com a transferències socials en espècie.

Igualment, la despesa en consum final per part de les administracions públiques inclou dues categories:

- El valor dels béns i serveis per elles produïts que no siga formació bruta de capital per compte propi ni vendes.
- Les adquisicions per elles realitzades en béns i serveis produïts per productors de mercat, que se subministren a les llars, sense cap transformació, per al seu consum com a transferències socials en espècie.

– *P.4 Consum final efectiu:* permet identificar les unitats que efectivament adquireixen els dits béns i es beneficien del seu ús immediatament o posteriorment. Comprén els béns i serveis adquirits per unitats institucionals residents per a la satisfacció directa de les necessitats humanes, ja siguen aquestes individuals o col·lectives:

- *Consum final individual efectiu:* quan els béns i serveis són adquirits per una llar i utilitzats per a satisfer les necessitats i carències dels seus membres. El consum individual es pot observar i registrar, tant el moment en què s'utilitza, com qui l'utilitza. Per part de l'usuari ha d'existir una voluntat d'ús (anar a l'hospital, anar al col·legi) i la seua utilització implica la impossibilitat de la seua adquisició per altres llars o persones.
- *Consum final col·lectiu efectiu:* quan els serveis es presten de forma simultània a tots els membres de la comunitat o d'una part específica d'aquesta. El seu ús és passiu i són finançats i subministrats exclusivament per les administracions públiques. Així mateix, la prestació d'un servei col·lectiu a una persona no implica la reducció de quantitat disponible per a la resta dels membres de la comunitat.

La diferència entre ambdós conceptes consisteix que el consum final efectiu inclou el consum de determinats béns i serveis produïts per les administracions públiques i les ISFLSH i subministrats a les llars, que es consideren transferències socials en espècie (D.63). En conseqüència, aquesta diferenciació del consum final sorgeix en analitzar per separat cada sector institucional, mentre que en el conjunt de l'economia ambdós conceptes coincideixen, tal com es dedueix del quadre següent:

	Sector que realitza la despesa			Adquisicions totals
	Administracions públiques	ISFLSH	Llars	
Consum individual	X (= Transferències socials en espècie)	X (= Transferències socials en espècie)	X	Consum final individual efectiu de les llars
Consum col·lectiu	X	0	0	Consum final col·lectiu efectiu de les administracions públiques
Total	Despesa en consum final de les AAPP	Despesa en consum final de les ISFLSH	Despesa en consum final de les llars	Consum final efectiu total = Despesa total en consum final

Tota la despesa en consum final finançada per les llars i per les ISFLSH es considera individual (en el cas de les ISFLH, per conveni). Per tant, d'acord amb l'anterior esquema:

Consum final efectiu total = Consum final efectiu de les llars + Consum final col·lectiu efectiu de les administracions públiques.

Igualment es convé que no hi ha transferències socials en espècie amb la resta del món (encara que sí monetàries), per tant:

Consum final efectiu total = Despesa total en consum final.

En el marc *input-output*, el consum final recull les despeses de les famílies residents i no residents en l'adquisició de béns i serveis en el territori en qüestió. Això obliga a haver de calcular el consum dels no residents durant la seua estada en la regió i dels residents en la seua estada fora de la seua regió. Ambdues partides s'introdueixen com ajusts de les estimacions inicials de les importacions i exportacions i, per l'import de la part corresponent al consum de les compres en l'estranger, de la despesa en consum final.

Per a concloure es pot indicar que la distinció entre despeses de consum final i consum final efectiu depèn de la distinció general entre 'despeses en béns i serveis' i 'adquisicions de béns i serveis', distinció que s'aplica a altres tipus d'activitats com la producció i la formació de capital, així com al consum. Per tant, cal distingir entre:

- *Despesa en béns i serveis*: són els imports amb què els compradors paguen als venedors a canvi dels béns i serveis que aquests subministren als mateixos compradors o a altres unitats institucionals per ells designades. Per tant, la unitat que compra i contrau l'obligació de pagar no té per què ser la mateixa unitat que pren possessió del bé o servei. Així, és habitual que unitats de les administracions públiques o les ISFLSH paguen per béns i serveis que els venedors subministren a les llars.
- *Adquisició de béns i serveis*: les unitats institucionals adquireixen els béns i serveis quan es converteixen en les propietàries dels dits béns o quan es completa el servei prestat a aquestes. El valor dels béns o serveis adquirits comprén el valor dels béns o serveis que s'adquireixen per mitjà d'una despesa, més el valor dels béns o serveis rebuts com a transferències en espècie, menys el valor dels béns o serveis transferits a altres unitats.

FORMACIÓ BRUTA DE CAPITAL (P.5)

La formació bruta de capital comprén:

- *P.51 Formació bruta de capital fix*: comprén les adquisicions menys les disposicions (cessions) d'actius fixos realitzades pels productors residents durant un període determinat, més certs increments del valor dels actius no productius derivats de l'activitat productiva de les unitats de producció o les unitats institucionals. Els actius fixos són actius materials o immaterials obtinguts a partir de processos de producció, utilitzats de forma repetida o contínua en altres processos de producció durant més d'un any.

- *P.52 Variació d'existències*: diferència entre el valor de les entrades en existències i el valor de les eixides o el de qualsevol pèrdua corrent dels béns mantinguts en existències. Es distingeixen les següents categories:
 - Matèries primeres i subministraments
 - Treballs en curs (producció no acabada)
 - Béns acabats
 - Béns destinats a la revenda (mercaderies)
- *P.53 Adquisicions menys cessions d'objectes valuosos*

EXPORTACIONS (P.6) I IMPORTACIONS (P.7)

En ambdós casos es tracta d'operacions (vendes o compres, bescanvis, cessions o donacions) per mitjà de les quals s'intercanvien béns i serveis entre residents i no residents.

Tal com indica el SEC-95, cal distingir entre intercanvis entre estats membres de la Unió Europea (intra-UE) i importacions i exportacions amb països tercers (extraUE).

2.3.b) Operacions de distribució

Les operacions de distribució són aquelles per mitjà de les quals es distribueix el valor afegit generat per la producció entre el treball, el capital i les administracions públiques, així com les operacions que suposen la redistribució de renda i riquesa.

Les operacions de distribució que es tindran en compte en aquest apartat, per produir-se al si de les UAE locals són les següents:

REMUNERACIÓ DELS ASSALARIATS (D.1)

La remuneració dels assalariats comprén tota la remuneració en efectiu i en espècie a pagar pels ocupadors als seus assalariats com a contrapartida del treball realitzat per aquests durant el període comptable.

Se subdivideix en els següents conceptes:

- *D.11 Sous i salaris*:
 - Els sous i salaris en efectiu inclouen:
 - a. els sous i salaris bàsics pagats regularment, així com les gratificacions per hores extraordinàries i de qualsevol altre tipus (nocturnitat, perillositat, treball en dies festius, etc.)
 - b. els complements per carestia de la vida, residència i trasllat a l'estranger
 - c. primes de productivitat, per plans d'incentius, participació en beneficis, gratificacions de Nadal
 - d. complements de transport al i des del lloc de treball (no inclou els complements o reemborsos als assalariats per les despeses que es produeixen en els viatges com a conseqüència de les seues funcions)
 - e. les comissions, propines, primes d'assistència, etc.
 - f. els pagaments efectuats pels ocupadors als seus assalariats en el marc de plans de pensions
 - g. els pagaments excepcionals als assalariats que abandonen l'empresa, si no estan vinculats a un conveni col·lectiu
 - h. ajudes en efectiu per a llogar vivendes pagades pels empleadores als seus assalariats
 - i. valor de totes les cotitzacions socials
 - j. impostos sobre la renda, a càrrec de l'assalariat, encara que siga l'ocupador qui els reté i paga directament a les autoritats fiscals o al sistema de seguretat
 - Els sous i salaris en espècie són els béns i serveis, o altres prestacions, proporcionats gratuïtament o a preus reduïts pels ocupadors i que els assalariats poden utilitzar en el seu

temps lliure i de la forma que desitgen per a la satisfacció de les seues necessitats o les d'altres membres de les seues llars (menjadors d'empresa, guarderies, serveis de lloguer de vivendes, uniformes, serveis de vehicles automòbils i altres béns duradors facilitats per a l'ús personal dels assalariats, consum i ús de béns i serveis produïts per l'empresa a què tenen accés els assalariats de forma gratuïta, com per exemple, viatges de ferrocarril o aeris, etc.).

– *D.12 Cotitzacions socials:*

- Cotitzacions socials efectives a càrrec dels ocupadors (D.121): pagaments que realitzen els ocupadors en benefici dels seus assalariats a les entitats asseguradores (administracions de seguretat social i sistemes privats amb constitució de reserves).
- Cotitzacions socials imputades a càrrec dels ocupadors (D.122): representen la contrapartida de les prestacions socials directes dels ocupadors.

IMPOSTS SOBRE LA PRODUCCIÓ I LES IMPORTACIONS (D.2)

Aquests impostos són els pagaments obligatoris sense contrapartida, en efectiu o en espècie, recaptats per les administracions públiques, que graven la producció i les importacions de béns i serveis, la utilització de mà obra, la propietat o l'ús de la terra, edificis i altres actius utilitzats en la producció. El seu pagament ha de realitzar-se encara que no se n'obtinguen beneficis.

La seua divisió és la següent:

– *D.21 Imposts sobre els productes:* són impostos a pagar per cada unitat produïda o distribuïda d'un determinat bé o servei. Poden consistir en un import monetari específic per unitat d'un bé o servei o calcular-se ad valorem com un percentatge específic del seu preu unitari o del seu valor:

- Imposts del tipus valor afegit (D.211): són impostos sobre els béns i serveis que les empreses recapten per etapes i que al final recauen en la seua totalitat sobre els compradors finals. Els productors estan obligats a pagar únicament la diferència entre l'IVA facturat sobre les seues vendes i l'IVA suportat per les seues compres destinades tant als seus consums intermedis com a la seua formació bruta de capital fix.

L'IVA es registra net, en el sentit que:

- a. la producció de béns i serveis i les importacions es valoren exclòs l'IVA facturat
- b. la compra de béns i serveis es registra inclòs l'IVA no deduïble

L'IVA es registra com un impost que el suporten els compradors, i no els venedors, però només aquells compradors que no pugen deduir-lo. Per tant, la major part d'aquest impost recau sobre el consum de les llars, si bé pot haver-hi activitats les empreses de les quals no poden deduir-se l'IVA lligat a les seues compres, per tractar-se d'activitats exemptes segons la legislació tributària. En l'actualitat es poden mencionar:

- a. comunicacions: la part dels serveis postals públics
 - b. banca i institucions de crèdit
 - c. assegurances
 - d. lloguer de béns mobles
 - e. serveis sanitaris destinats i no destinats a la venda, excepte els veterinaris
 - f. ensenyament i investigació destinat i no destinat a la venda
 - g. Administració pública i Defensa
 - h. serveis socials
 - i. servei domèstic i altres serveis (serveis religiosos, etc.)
- Imposts i drets sobre les importacions, exclòs l'IVA (D.212): comprenen els pagaments obligatoris, exclòs l'IVA, recaptats per les administracions públiques i les institucions de la Unió Europea sobre els béns importats a fi d'admetre'ls en lliure circulació en el territori econòmic, així com sobre els serveis prestats a les unitats residents per unitats no residents.
 - Imposts sobre els productes, exclosos l'IVA i els impostos sobre les importacions (D.214): comprenen els impostos sobre els béns i serveis que graven la producció, exportació, venda, transferència, arrendament o lliurament dels dits béns i serveis, o la seua utilització per a

consum final propi o per a formació bruta de capital per compte propi.

En aquesta rúbrica s'inscriuen impostos com els drets de timbre sobre la venda de determinats productes (begudes, tabac, documents legals o xecs), la matriculació de vehicles, impostos sobre espectacles i diversions, sobre loteries, jocs i apostes, etc.

- *D.29 Altres impostos sobre la producció:* comprenen tots els impostos que suporten les empreses com a resultat de la seua participació en la producció, independentment de la quantitat o el valor dels béns i serveis produïts o venuts.

En aquesta rúbrica s'inscriuen els impostos d'activitat econòmica, els impostos sobre utilització d'actius fixos en el procés de producció (automòbils, maquinària, etc.), els impostos pagats per les empreses per a obtenir llicències empresarials i professionals, els impostos lligats a fenòmens com la contaminació, etc.

SUBVENCIONS (D.3)

Les subvencions són pagaments corrents sense contrapartida que les administracions públiques o les institucions de la Unió Europea efectuen als productors residents a fi d'influir en els seus nivells de producció, en els seus preus, o en la remuneració dels factors de producció.

Es divideixen en:

- *D.31 Subvencions als productes:* són subvencions a pagar per unitat d'un bé o servei produït o importat. La subvenció pot consistir en un import monetari específic per unitat d'un bé o servei, o pot calcular-se ad valorem com un percentatge específic del preu unitari; es pot calcular també com la diferència entre un preu específic que es té com a preu objectiu i el preu de mercat efectivament pagat pel comprador. Per conveni, les subvencions als productes només poden correspondre a la producció de mercat (P.11) o a la producció per a ús final propi (P.12), i no es poden registrar en l'altra producció no de mercat (P.13). La seua divisió és la següent:
 - Subvencions a les importacions (D.311): són subvencions als productes exigibles quan els béns creuen la frontera per a ser utilitzats en el territori econòmic o quan els serveis es presten a unitats institucionals residents. Poden incloure les pèrdues que, en el marc d'una determinada política governamental, tenen els organismes comercials públics la funció dels quals és comprar productes de no residents i vendre'ls després a preus més baixos a unitats residents.
 - Altres subvencions als productes (D.319): inclou les subvencions als productes d'ús interior, les destinades a compensar pèrdues per facturar a preus per davall del seu cost mitjà com a conseqüència de l'aplicació d'una determinada política econòmica i social, les subvencions directes a les exportacions, etc.
- *D.39 Altres subvencions a la producció:* comprenen les subvencions que poden rebre les unitats de producció residents com a conseqüència de la seua participació en la producció, excepció feta de les subvencions als productes.

Els altres productors no de mercat poden rebre altres subvencions a la producció únicament si aquests pagaments depenen de normes generals aplicables tant als productors de mercat com als productors no de mercat.

En aquesta rúbrica s'inclouen les subvencions al factor treball, les destinades a reduir la contaminació, les bonificacions d'interessos, la sobrecompensació de l'IVA a causa del règim de tant alçat, freqüent en l'agricultura.

Interessa ressenyar que no es consideren subvencions:

- Les transferències corrents de les administracions a les llars en la seua qualitat de consumidors (són transferències corrents diverses: D.75).
- Les transferències corrents entre les distintes administracions públiques en la seua condició de productores de béns i serveis no de mercat (exceptuant les altres subvencions a la producció: D.39), ja que es registren en la rúbrica transferències corrents entre administracions públiques

(D.73).

- Les ajudes a la inversió.
- Els pagaments extraordinaris als fons d'assegurances socials, sempre que els dits pagaments estiguen destinats a incrementar les reserves actuàrials dels dits fons, ja que es consideren transferències de capital (D.99).
- Les transferències de les administracions públiques a societats o quasisocietats no financeres per a cobrir pèrdues de diversos exercicis o excepcionals, que es classifiquen en l'epígraf d'altres transferències de capital (D.99).
- La cancel·lació de deutes contrets per les unitats productives amb l'administració, que es tracten com altres transferències de capital (D99).
- La compra d'accions per part de l'administració.
- Els pagaments realitzats per les administracions públiques als productors de mercat per a pagar, totalment o parcialment, els béns i serveis que els dits productors de mercat subministren directament i de forma individual a les llars en el marc dels riscos i necessitats socials (malaltia, invalidesa o incapacitat, accidents laborals, vellesa, supervivència, maternitat, càrregues familiars, foment de l'ocupació, desocupació, vivenda, educació, pobresa) i als quals les llars tenen un dret establert legalment. Aquests pagaments s'inclouen en la despesa en consum individual de les administracions públiques (P.31) i, posteriorment, en les prestacions socials en espècie (D.631) i en el consum individual efectiu de les llars (P.41).

2.3.c) La valoració dels fluxos de béns i serveis

Els fluxos entre unitats institucionals es poden mesurar en termes físics, però el normal és la conversió a termes monetaris, sent el preu el mediador en aquest pas.

El mesurament quantitatiu de la producció és directa; no obstant això, la conversió dels fluxos de termes físics a monetaris suposa entrar en majors matisacions, ja que el preu no és únic i inalterable sinó que es transforma a mesura que es van produint els intercanvis entre unitats institucionals.

Per a examinar els preus es pot realitzar la següent divisió:

Preus interiors, que es refereixen a la valoració dels fluxos entre unitats residents

Preus exteriors, que es refereixen a la valoració dels fluxos entre unitats residents i no residents

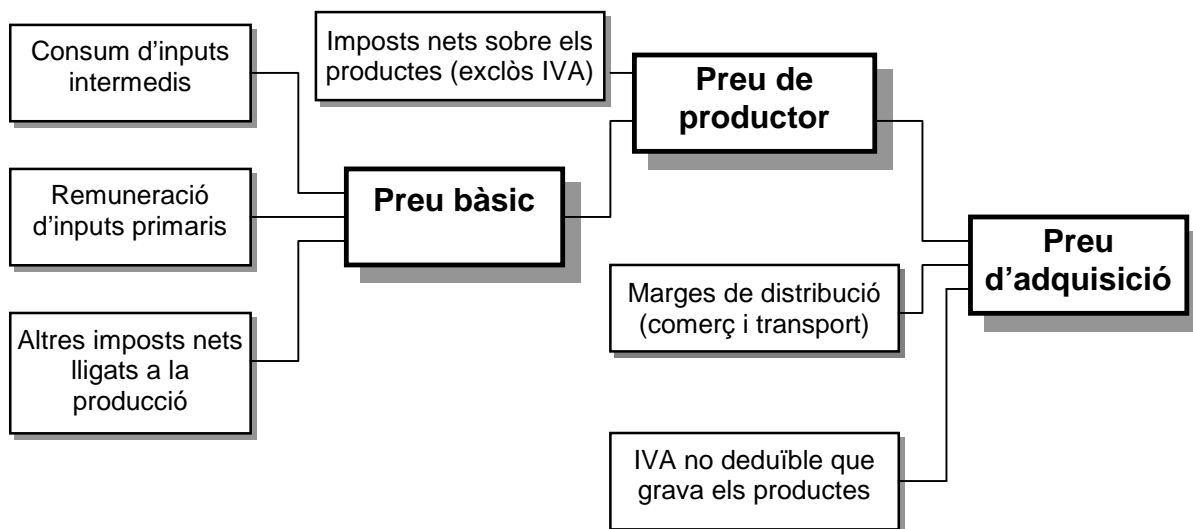
— *Preus interiors:*

El preu pagat per un determinat producte es compon de diferents operacions que donen lloc a tres tipus de preus:

- **Preu bàsic o preu de producció:** és el preu que els productors reben dels compradors per cada unitat d'un bé o servei produït, descomptant els impostos sobre els productes i sumant les subvencions als productes. Exclou també els marges de comerç i les despeses de transport facturats per separat pel productor, però sí que inclou els marges de transport que el productor consigna en la mateixa factura, encara que constituïsquen una partida diferenciada d'aquesta.
- **Preu del productor o preu d'eixida de fàbrica:** és la quantitat que rep el productor del comprador per una unitat d'un bé o servei obtinguda com a producció. Afegeix al preu bàsic o de producció els impostos menys les subvencions sobre els productes. No s'inclou l'IVA deduïble facturat al comprador ni els marges de distribució (comerç i transport).
- **Preu d'adquisició o preu de comprador:** és el que el comprador paga efectivament pels béns i serveis en el moment d'adquirir-los. Afegeix al preu del productor les despeses de transport abonades per separat pel comprador i els marges de comerç així com l'IVA no deduïble, però no inclou l'IVA deduïble que grava els productes.

Les relacions entre els diferents tipus de preus es mostren en l'esquema següent:

CRITERIS DE VALORACIÓ DE LA PRODUCCIÓ



Encara que el sistema reconeix dos tipus de preus per a la producció (preus bàsics i preus de productor) es decanta pels preus bàsics perquè és el més homogeni, és útil quan funciona un sistema d'IVA o anàleg i el seu referent són les quantitats realment disponibles pel productor.

Els preus bàsics seran superiors als preus de productor en aquelles activitats econòmiques subvencionades (activitats agrícoles, extracció d'alguns minerals...). Al contrari, seran inferiors en aquelles activitats els productes de les quals estan gravats (refinament de petroli, begudes alcohòliques, tabac, joc...).

La diferència entre l'una i l'altra valoració es reflecteix en la fila d'imposts, que permet l'equilibri entre l'oferta i la demanda de béns i serveis, valorada aquesta última sempre a preus d'adquisició.

D'acord amb tot açò, les distintes variables apareixen valorades de la següent manera:

- La producció: preus bàsics
- Els consums intermedis: preus d'adquisició
- El consum de les llars: preus d'adquisició
- La formació bruta de capital fix: preus d'adquisició
- El valor afegit brut, atès que és un saldo entre producció i consums intermedis, dependrà de la valoració dels seus generadors:
 - el VAB a preus bàsics es derivarà de la producció a preus bàsics i dels consums intermedis a preus d'adquisició
 - el VAB a preus de productor s'estableix com la producció valorada a preus de productor menys el consum intermedi a preus d'adquisició.

Quant al VAB a cost dels factors, encara que és una valoració que no apareix en el SEC, té ple sentit en recollir la suma de la remuneració d'assalariats i l'excedent brut d'explotació. Dit d'una altra forma, es podria obtenir sotraient del VAB a preus bàsics els altres impostos menys les subvencions sobre la producció. Però el VAB al cost dels factors és més una variable de renda que de producció, la qual cosa significa que ni els assentaments de producció de la taula d'origen, ni els valors afegits de la taula de destinació, s'ofereixen al cost dels factors.

– *Preus en el comerç exterior*

Pel que es refereix al comerç exterior amb altres països, el SEC 95 combina els criteris de valoració CIF i FOB. Es tracta de preus anàlegs als emprats fins ara. La diferència entre estos dos preus consisteix en els costos de transport i assegurança entre la frontera del país exportador i la del país importador:

- El preu *cost, assegurança i nòlit* (CIF) inclou, a més del valor del bé, el transport i les assegurances des de l'eixida de fàbrica del país exportador fins a la frontera del país importador. Es considera un preu assimilable al preu bàsic d'un bé o servei produït per productors residents ja que constitueix el preu d'un bé en el moment del seu lliurament en la frontera del país importador o el preu d'un servei prestat a un resident, abans del pagament dels drets d'importació o altres impostos sobre les importacions, o dels marges comercials i de transport dins del país importador.
- El preu *franc a bord* (FOB), tanmateix, inclou el valor dels béns a preus bàsics més els serveis d'assegurança i transport fins a la frontera del país exportador.

El sistema determina que per al càlcul dels agregats i els comptes dels sectors, tant les importacions com les exportacions han de valorar-se a preus FOB.

No obstant això, quan es tracta de grups de productes que participen en equilibris, com succeeix en les taules d'origen i destinació i la taula *input output* simètrica, el SEC estableix que les importacions han de valorar-se a preus CIF en la frontera del país importador. Aquesta valoració, a més de ser la que s'assembla al preu bàsic, és la que s'utilitza en les fonts estadístiques duaneres que proporcionen les dades d'importacions. Es produeix així un desajust entre la valoració de les importacions per grups de productes i el càlcul de l'agregat de les operacions d'importació.

El pas de la suma dels preus CIF de les importacions a l'agregat FOB de les dites importacions requereix llevar els costos dels serveis d'assegurança i transport des de la frontera del país exportador fins a la de l'importador. Açò condueix a dos possibles situacions d'ajust:

- Si els dits serveis han sigut realitzats per empreses de transport no residents en el país o regió, es comptabilitzarien com a importacions de serveis, llevant l'import del servei de transport del valor d'importació del bé i incloent-lo en les caselles corresponents.
- Si els dits serveis han sigut realitzats per empreses residents s'hauria d'estimar el seu cost i incloure'l com una partida d'ajust, el valor de la qual seria igual als serveis de transport i assegurança prestats per unitats residents en les importacions. En aquest cas s'inclourien en les produccions de les empreses de transport residents com una exportació de serveis. Atesa la impossibilitat de calcular el cost del servei de transport entre fronteres, en l'elaboració del MIOCV-1995 s'ha considerat que els serveis de transport i assegurança relatius a les operacions d'importació han sigut realitzats per unitats no residents.

2.4. El sistema de comptes i els agregats

El SEC registra els fluxos i els estocs en una sèrie ordenada de comptes que descriu el cicle econòmic des de la generació de la renda fins a la seua acumulació en forma d'actius, passant per la seua distribució i la seua redistribució. Cada una d'elles mostra operacions que s'equilibren, bé per les definicions adoptades, bé per un saldo significatiu que es trasllada al compte següent.

2.4.a) La classificació dels comptes

Els comptes s'agrupen en tres categories: comptes corrents, comptes d'acumulació i balanços:

- Els comptes corrents se centren en la generació, distribució i redistribució de la renda i en la seua utilització en forma de consum final. Permeten calcular l'estalvi, factor essencial de l'acumulació. Els comptes corrents són els següents:

- Compte de producció (I): mostra les operacions relatives al propi procés de producció.
- Comptes de distribució i utilització de la renda (II): la distribució i la utilització de la renda s'analitzen en quatre etapes:
 - a. comptes de distribució primària de la renda (II.1): en aquesta primera etapa es mostra la generació de la renda derivada directament del procés de producció i la seua distribució entre els factors de producció (treball i capital) i les administracions públiques (a través dels impostos sobre la producció i les importacions i de les subvencions). Permet calcular l'excedent d'explotació (o renda mixta, en el cas de les llars) i la renda primària a través dels següents comptes:
 - . compte d'explotació (II.1.1): pot calcular-se tant per a les branques d'activitat com per als sectors i subsectors institucionals (si es disposa de la informació necessària)
 - . compte d'assignació de la renda primària (II.1.2): únicament es refereix als sectors i subsectors institucionals, ja que determinats fluxos relacionats amb el finançament i els actius no poden desglossar-se per branques.
 - b. compte de distribució secundària de la renda (II.2): mostra com s'assigna el saldo de rendes primàries d'un sector institucional per mitjà de la redistribució, és a dir, per mitjà dels impostos corrents sobre la renda, el patrimoni, etc., les cotitzacions i prestacions socials i les altres transferències corrents. El seu saldo és la renda disponible.
 - c. compte de redistribució de la renda en espècie (II.3): ofereix una visió més àmplia de la renda de les llars en incloure les prestacions socials en espècie i les transferències de béns i serveis individuals no de mercat agrupades sota la categoria de transferències socials en espècie. El saldo del compte és la renda disponible ajustada.
 - d. compte d'utilització de la renda (II.4): mostra, per als sectors institucionals que tenen consum final, com es distribueix la renda disponible (o la renda disponible ajustada) entre la despesa en consum final (o el consum final efectiu) i l'estalvi a través dels següents comptes:
 - . compte d'utilització de la renda disponible (II.4.1)
 - . compte d'utilització de la renda disponible ajustada (II.4.2)
- Els comptes d'acumulació (III) són comptes de fluxos i s'hi analitzen els diversos components de les variacions dels actius i els passius de les distintes unitats i permeten registrar les variacions del patrimoni net:
 - Compte de capital (III.1): registra les adquisicions menys les cessions d'actius no financers realitzades per unitats residents i mesura la variació del patrimoni net deguda a l'estalvi (saldo final dels comptes corrents) i a les transferències de capital.
 - . compte de variacions del patrimoni degudes a l'estalvi i a les transferències de capital (III.1.1)
 - . compte d'adquisicions d'actius no financers (III.1.2)
 - Compte financer (III.2): registra, per tipus d'instrument financer, les variacions dels actius financers i dels passius que donen lloc a la capacitat o necessitat de finançament.
 - Compte d'altres variacions dels actius (III.3): registra les variacions dels actius i passius de les unitats que no es deuen a l'estalvi i a les transferències voluntàries de riquesa, ja que es registren en el compte de capital i en el compte financer.
- Els balanços (IV) mostren el total dels actius i els passius de les diverses unitats al principi i al final del període comptable, així com el seu patrimoni net.
- Els comptes de la resta del món (V) registren les operacions entre unitats residents i no residents.
- Finalment, el compte de béns i serveis (0) mostra per grups de productes i per al total de l'economia com s'utilitzen els béns i serveis disponibles.

En els Comptes Nacionals aquesta successió de comptes s'aplica, totalment o parcialment, a les unitats institucionals, els sectors i subsectors institucionals, les branques d'activitat i l'economia en el seu conjunt (total de l'economia). No obstant això, les dificultats conceptuals fan que el mateix SEC limite els Comptes Regionals al registre de les activitats de producció per branques d'activitat i als comptes d'alguns sectors institucionals.

Tenint en compte tant les mencionades dificultats conceptuals que impliquen la regionalització dels comptes, com la falta d'informació necessària per a la seua elaboració, els comptes que s'han obtingut en l'elaboració del MIOCV-95 són els següents:

- Per al total de l'economia: el compte de béns i serveis (compte 0) i el compte de producció (compte I)
- Per a les 84 branques d'activitat: el compte de producció (compte I) i el compte d'explotació (compte II.1.1). Aquests comptes es presenten en forma de taula de doble entrada.
- Per al sector administracions públiques (de la Comunitat Valenciana): s'obté la successió completa de comptes fins al compte d'adquisicions d'actius no financers (compte III.1.2)

2.4.b) La successió de comptes i saldos comptables

En les següents línies es descriu un poc més detalladament el contingut d'aquests comptes. Com s'ha mencionat, la successió de comptes s'ha aplicat, en el cas del MIOCV-1995, de forma parcial o total als sectors institucionals, a les branques d'activitat i a l'economia en el seu conjunt. Per aquest motiu, en els comptes que es veuen afectats s'assenyalen expressament les característiques específiques que adoptarien segons el tipus d'unitat institucional.

Els saldos comptables s'ofereixen tant en termes bruts com en termes nets. En aquest últim cas, per a la seua obtenció basta deduir el consum de capital fix.

— Compte de béns i serveis (0)

Recursos		Utilitzacions	
P.1	Producció	P.2	Consums intermedis
P.11	Producció de mercat	P.3	Despesa en consum final
P.12	Producció per a ús final propi	P.31	Despesa en consum individual
P.13	Una altra producció no de mercat	P.32	Despesa en consum col·lectiu
D.21	Imposts sobre els productes	P.51	Formació bruta de capital fix
D.31	Subvencions als productes	P.52	Variació d'existències
P.7	Importacions de béns i serveis	P.6	Exportacions de béns i serveis

Com ja s'ha mencionat, el compte de béns i serveis té per objecte mostrar com s'utilitzen els béns i serveis disponibles. Mostra l'equilibri "ex post" entre l'oferta i la demanda dels fluxos de productes.

Atés que la producció es valora a preus bàsics i les utilitzacions a preus d'adquisició, els recursos han d'incloure els impostos menys les subvencions sobre els productes.

En tractar-se d'un compte equilibrat per definició no té saldo comptable.

– **Compte de producció (I)**

Utilitzacions		Recursos	
P.2	Consums intermedis	P.1	Producció
		P.11	Producció de mercat
		P.12	Producció per a ús final propi
		P.13	Una altra producció no de mercat
B.1b/ B.1*b	Valor afegit brut/Producte interior brut	D21-31	Imposts menys subvencions dels productes (només per al total de l'economia)
K.1	Consum de capital fix		
B.1n/ B.1*n	Valor afegit net/Producte interior net		

Aquest compte registra les operacions del procés de producció: els seus recursos inclouen la producció i les seues utilitzacions els consums intermedis. En el SEC s'estableix tant per als sectors institucionals com per a les branques de producció, per la qual cosa està lligat amb el marc *input-output*.

El marc *input-output*, com a element d'anàlisi de l'estructura productiva, conté la informació per a elaborar aquest compte i el següent (*Compte d'explotació*).

El compte de producció aporta un dels saldos més importants del sistema, el valor afegit brut o valor generat per tota unitat dedicada a una activitat econòmica, i un agregat essencial per al total de l'economia, el producte interior brut.

El valor afegit brut resulta econòmicament significatiu per als sectors institucionals i per a les branques d'activitat. Atés que la producció es valora a preus bàsics i els consums intermedis a preus d'adquisició, el valor afegit no inclou els impostos menys les subvencions sobre els productes (D.21-D.31). Aquest flux no entra, per tant, en la determinació del valor afegit brut per branques d'activitat.

Però si s'obté el compte corresponent per al total de l'economia, sí que han d'incloure's entre els recursos, a més de la producció de béns i serveis, els impostos menys les subvencions sobre els productes, la qual cosa permet obtenir el producte interior brut a preus de mercat com un saldo comptable.

– **Compte d'explotació (II.1.1)**

Utilitzacions		Recursos	
D.1	Remuneració d'assalariats	<i>B.1b/ B.1*b B.1n/ B.1*n</i>	<i>Valor afegit brut/Producte interior brut Valor afegit net/Producte interior net</i>
D.11	Sous i salaris		
D.12	Cotitzacions socials a càrrec dels ocupadors		
D.2	Imposts sobre la producció i les importacions		
D.21	Imposts sobre els productes		
D.29	Altres impostos sobre la producció		
D.3	(-) Subvencions		
D.31	(-) Subvencions als productes		
D.39	(-) Altres subvencions a la producció		
<i>B.2b/ B.3b</i>	<i>Excedent d'explotació brut / Renda mixta bruta</i>		
<i>B.2n/ B.3n</i>	<i>Excedent d'explotació net / Renda mixta neta</i>		

El compte d'explotació mostra en quina mesura el valor afegit cobreix la remuneració dels assalariats i els altres impostos menys les subvencions sobre la producció.

En aquest compte es mesura, així mateix, l'excedent d'explotació com a saldo del compte, que correspon a la renda que obtenen les unitats de la utilització dels seus propis actius de producció.

En el cas de les empreses pertanyents al sector de les llars, el saldo comptable d'aquest compte conté de forma implícita un element que correspon a la remuneració del treball realitzat pel propietari o els membres de la seua família i que no pot distingir-se dels seus beneficis com a empresari. En aquest cas el saldo es denomina 'renda mixta'. En la resta de sectors institucionals, el saldo es denomina "excedent d'explotació".

El compte d'explotació és el primer compte que estima la distribució de la renda que es genera en el procés de producció dins de la mateixa unitat productiva. El nexa entre producció i renda es porta a terme per mitjà del saldo del compte de producció, és a dir, el valor afegit.

– **Compte d'assignació de la renda primària (II.1.2)**

Utilitzacions		Recursos	
D.4	Rendes de la propietat	B.2b/ B.3b	Excedent d'explotació brut / Renda mixta bruta
		B.2n/ B.3n	Excedent d'explotació net / Renda mixta neta
		D.1	Remuneració dels assalariats
		D.2	Imposts sobre la producció i les importacions
		D.3	(-) Subvencions
B.5b/ B.5n	Saldo de rendes primàries brut / Saldo de rendes primàries net	D. 4	Rendes de la propietat

Per “renda primària” s'entén la renda que reben les unitats residents en virtut de la seua participació directa en el procés de producció i la renda a cobrar pel propietari d'un actiu financer o d'un actiu material no produït per posar-los a disposició d'una altra unitat institucional.

El compte d'assignació de la renda primària, a diferència del compte d'explotació, quantifica la destinació de les rendes primàries percebudes, no les generades, pels sectors institucionals. És a dir, tan sols els comptes de producció i explotació es poden desplegar per branques d'activitat i sectors institucionals; la resta dels comptes només es poden elaborar per als sectors i subsectors institucionals.

Finalment, cal indicar que per al sector institucional específic de les administracions públiques no es quantifica com a recurs la Remuneració dels assalariats (D.1), ja que és propi del sector Llars.

Si el compte s'obtinguera per al total de l'economia el saldo constituïria la renda nacional bruta (o neta).

– **Compte de distribució secundària de la renda (II.2)**

Utilitzacions		Recursos	
		<i>B5b/ B.5n</i>	<i>Saldo de rendes primàries brut / Saldo de rendes primàries net</i>
D.5	Imposts corrents sobre la renda i el patrimoni	D.5	Imposts corrents sobre la renda i el patrimoni
D.61	Cotitzacions socials	D.61	Cotitzacions socials
D.62	Prestacions socials distintes de les transferències socials en espècie	D.62	Prestacions socials distintes de les transferències socials en espècie
D.7	Altres transferències corrents	D.7	Altres transferències corrents
D.71	Primes netes d'assegurança no vida	D.71	Primes netes d'assegurança no vida
D.72	Indemnitzacions d'assegurança no vida	D.72	Indemnitzacions d'assegurança no vida
D.73	Transferències corrents entre administracions públiques	D.73	Transferències corrents entre administracions públiques
D.74	Cooperació internacional corrent	D.74	Cooperació internacional corrent
D.75	Transferències corrents diverses	D.75	Transferències corrents diverses
<i>B.6b/ B.6n</i>	<i>Renda disponible bruta / Renda disponible neta</i>		

Com s'ha mencionat, aquest compte mostra com s'assigna el saldo de rendes primàries d'un sector institucional per mitjà de la redistribució (impostos corrents sobre la renda i el patrimoni, etc., les cotitzacions i prestacions socials, excloses les transferències socials en espècie, i les altres transferències corrents).

En el cas de les llars, les cotitzacions socials es registrarien com a utilitzacions. Però per als sectors institucionals responsables de la gestió de les assegurances socials, es registren com a recursos. És el cas del sector de les administracions públiques.

Alternativament, les prestacions socials són un recurs per al sector institucional llars, mentre que per a la resta de sectors correspon comptabilitzar-les com a utilitzacions.

Per als comptes de les administracions públiques de la Comunitat Valenciana, les transferències entre administracions públiques són fluxos interns i tan sols apareixen aquelles provinents o destinades a altres administracions públiques ja que les dades són consolidades. Dins de les transferències corrents, les primes i indemnitzacions d'assegurança no vida figuren com a recursos o utilitzacions depenent del sector institucional que es tracte.

El saldo del compte és la renda disponible, que reflecteix les operacions corrents.

– **Compte de redistribució de la renda en espècie (II.3)**

Utilitzacions		Recursos	
D.63	Transferències socials en espècie	B.6b/ B.6n	Renda disponible bruta / Renda disponible neta
		D.63	Transferències socials en espècie
B.7b/ B7n	Renda disponible ajustada bruta/ Renda disponible ajustada neta		

El compte de redistribució de la renda en espècie dóna una visió més àmplia de la renda de les llars i de l'origen d'aquestes rendes provinents de les administracions públiques. En aquest compte s'inclouen els fluxos corresponents a la utilització dels béns i serveis individuals que les dites llars reben de forma gratuïta, és a dir, les prestacions socials en espècie i les transferències de béns i serveis individuals no de mercat; aquestes dues categories de fluxos s'agrupen sota el concepte de transferències socials en espècie.

Per tant, en el cas dels comptes de les llars, les transferències socials en espècie es registren com a recursos i, en el cas dels comptes de les administracions públiques i les ISFLSH, com a utilitzacions.

Açò facilita les comparacions en el temps quan hi ha diferències o variacions en les condicions econòmiques i socials i complementa l'anàlisi del paper exercit per les administracions públiques en la redistribució de la renda.

El saldo del compte és la renda disponible ajustada.

 – **Compte d'utilització de la renda disponible (II.4.1)**

Utilitzacions		Recursos	
P.3	Despesa en consum final	B.6b/ B.6n	Renda disponible bruta / Renda disponible neta
P.31	Despesa en consum individual		
P.32	Despesa en consum col·lectiu		
D.8	Ajust per variació de la participació de les llars en les reserves dels fons de pensions	D.8	Ajust per variació de la participació de les llars en les reserves dels fons de pensions
B.8b/ B.8n	Estalvi Brut/ Estalvi net		

Aquest compte i el següent mostren, per als sectors institucionals que tenen consum final, com es distribueix la renda disponible (o la renda disponible ajustada) entre la despesa en consum final (o el consum final efectiu) i l'estalvi. A més aquests comptes inclouen, en el cas de les llars i les institucions financeres una partida d'ajust (D.8 Ajust per variació de la participació de les llars en les reserves dels fons de pensions) relacionada amb la forma en què es registren les operacions entre les llars i les institucions financeres.

En el compte d'utilització de la renda disponible, concretament, s'inclou el concepte de despesa en consum final finançat pels diversos sectors afectats: les llars, les administracions públiques i les ISFLSH. El seu saldo és l'estalvi.

– **Compte d'utilització de la renda disponible ajustada (II.4.2)**

Utilitzacions		Recursos	
P.4	Consum final efectiu	B.7b/ B.7n	Renda disponible ajustada bruta/ Renda disponible ajustada neta
P.41	Consum individual efectiu		
P.42	Consum col·lectiu efectiu		
D.8	Ajust per variació de la participació de les llars en les reserves dels fons de pensions	D.8	Ajust per variació de la participació de les llars en les reserves dels fons de pensions
B.8b/ Estalvi Brut/ Estalvi net B.8n			

El compte d'utilització de la renda disponible ajustada inclou el concepte de consum final efectiu, que correspon al valor dels béns i serveis de què disposen efectivament els sectors institucionals per al seu consum final, encara que la seua adquisició estiga finançada per les administracions públiques o les institucions sense fins de lucre al servei de les llars.

Per consegüent, el consum final efectiu de les administracions públiques correspon únicament al consum final col·lectiu. Atés que la despesa en consum final de les ISFLSH es considera totalment individual, el seu consum final efectiu és nul.

Per al total de l'economia, la despesa en consum final i el consum final efectiu són iguals, la diferència consisteix en la distribució per sectors institucionals.

El saldo d'aquest compte és idèntic al del compte anterior, és a dir l'estalvi. L'estalvi és l'import (positiu o negatiu) obtingut com a resultat de les operacions corrents. Si l'estalvi és positiu, la renda que no s'ha gastat s'utilitza per a l'adquisició d'actius o la reducció de passius. Si l'estalvi és negatiu, es liquiden determinats actius o s'augmenten determinats passius.

 – **Compte de variacions del patrimoni degudes a l'estalvi i a les transferències de capital (III.1.1).**

Variacions dels actius		Variacions dels passius i del patrimoni	
		B.8b/ B.8n	Estalvi Brut/ Estalvi net
		D.9	Transferències de capital a cobrar
B.10.1	Variacions del patrimoni degudes a l'estalvi i a les transferències de capital	D.9	(-) Transferències de capital a pagar

Aquest compte forma part del compte de capital (III.1), que permet determinar en quina mesura les adquisicions menys les cessions d'actius no financers han sigut finançades a càrrec de l'estalvi i les transferències de capital. En concret aquest compte permet obtenir les variacions de patrimoni degudes a l'estalvi i a les transferències de capital.

– **Compte d'adquisicions d'actius no financers (III.1.2).**

Variacions dels actius		Variacions dels passius i del patrimoni	
P.51	Formació bruta de capital fix	B.10.1	Variacions del patrimoni degudes a l'estalvi i a les transferències de capital
K.1	Consum de capital fix		
P.52	Variació d'existències		
P.53	Adquisicions menys cessions d'objectes valuosos		
K.2	Adquisicions menys cessions d'actius no financers no produïts		
B.9	Capacitat (+) / Necessitat (-) de finançament		

En aquest compte es registren les adquisicions menys les cessions d'actius no financers, que permeten passar des del concepte de variacions del patrimoni degudes a l'estalvi i a les transferències de capital al de capacitat o necessitat de finançament.

Amb aquest compte s'arriba a la conclusió sobre la capacitat (o necessitat) que l'economia i els distints sectors institucionals tenen per a fer front a les seues adquisicions d'actius no financers.

2.4.c) El Producte Interior Brut (PIB)

El Producte Interior Brut és una variable que sintetitza la importància econòmica d'un espai econòmic. Atesa la seua rellevància, és interessant dedicar-li una atenció expressa en aquest apartat.

El PIB es valora a preus de mercat i es pot obtenir de les taules d'origen i destinació per tres mètodes diferents:

- *Enfocament de producció:* en tractar-se bàsicament d'un concepte de valor afegit, des d'aquesta òptica s'obtindria de la suma de la producció a preus bàsics per branques d'activitat, menys la suma dels consums intermedis a preus d'adquisició per branques d'activitat, més els impostos nets sobre els productes. Els consums intermedis per branca d'activitat inclouen la utilització dels serveis d'intermediació financera mesurats indirectament, que es registren en una branca d'activitat fictícia.
- *Enfocament de la renda:* es calcula per suma dels diversos components del valor afegit per branques d'activitat, menys la utilització dels serveis d'intermediació financera, més els impostos nets sobre els productes.
- *Enfocament de la despesa:* en aquest cas es deriva de la suma de les categories d'utilitzacions finals de béns i serveis menys les importacions. És a dir, exportacions menys importacions, més despesa en consum final, més formació bruta de capital fix, tots ells a preus d'adquisició.

2.5. El marc *input-output*

El marc *input-output* està format bàsicament per dos tipus de taules:

- Taules d'origen i destinació
- Taules *input-output* simètriques

A continuació s'ofereix una breu descripció d'aquestes taules, deixant per a l'apartat següent algunes qüestions específiques rellevants que sorgeixen en el moment de la seua elaboració.

2.5.a) Les taules d'origen i destinació

Les taules d'origen i destinació són matrius per branques d'activitat (columnes) i productes (files) en les quals es descriuen els processos productius i les operacions de béns i serveis d'una economia, la qual cosa permet conèixer:

- La desagregació de la producció de les branques d'activitat per tipus de productes
- L'estructura dels costos de producció i de la renda generada en el procés de producció
- La distribució dels fluxos de béns i serveis produïts dins de l'economia i importats entre les diferents utilitzacions intermèdies o finals, incloses les exportacions

La **taula d'origen** mostra l'oferta de béns i serveis per producte i tipus de proveïdor, distingint la producció de les branques d'activitat interiors i les importacions. La taula 1 és una representació esquemàtica de la taula d'origen:

Taula 1: Esquema de la taula d'origen

Oferta	Branques 1 2.....n	Total interior	Importacions CIF	Oferta total a p.b.	Marges de distribució	Imposts nets sobre els productes	Oferta total a p.a.
Productes: 1 2 . . m	Producció interior per producte i per branca d'activitat						
Producció interior	Producció interior total per branca a p.b.						
Consum en l'exterior de residents							
Ajust cif/fob							
Producció regional	Producció regional total per branca a p.b.				0		
Producció de mercat							
Per a ús final propi			0		0		
Una altra producció no de mercat			0		0		

La taula d'origen s'organitza de la següent forma:

- Les columnes corresponents a les n branques d'activitat i la columna de *Total interior* conformen la submatriu de producció interior a preus bàsics (productes segons les branques que els produeixen).
- La columna d'*Importacions CIF* inclou les importacions de productes a preus cif (distingint segons provenen d'estats membres de la Unió Europea o de països tercers). Junt amb la submatriu

anterior es genera la columna de l'oferta *total a preus bàsics* del sistema.

- Les columnes de *Marges de distribució* i d'*Imposts nets sobre els productes* formen una submatriu que permet el pas de la valoració dels productes des dels preus bàsics als preus d'adquisició.

La **taula de destinació** mostra les utilitzacions de béns i serveis per producte i tipus d'ocupació, és a dir, com a consums intermedis (per branca d'activitat), consum final, formació bruta de capital, o exportacions. A més, en la taula es mostren els components del valor afegit brut, és a dir, la remuneració dels assalariats, els altres impostos menys les subvencions sobre la producció, la renda mixta neta, l'excedent net i el consum de capital fix. La taula 2 és una representació esquemàtica de la taula de destinació:

Taula 2: Esquema de la taula de destinació

Utilitzacions	Branques 1 2n Total	Consum final	Utilitzacions totals
Productes: 1 2 . . m Partides d'ajust Total	Consums intermedis per producte i branca d'activitat	Consums finals: Despesa en consum final: de les llars de ISFLSH de les administracions públiques Formació bruta de capital Exportacions	Utilitzacions totals per producte
Remuneració assalariats Altres impostos nets sobre la producció Excedent net d'explotació Consum de capital fix Valor afegit	Components del valor afegit per branca d'activitat		
Producció a p.b.			
Informació suplementària: FBCF Inputs de treball			

En la taula de destinació destaquen tres submatrius:

- Consums intermedis
- Consums finals
- Valor afegit

La primera d'elles, les de les utilitzacions intermèdies, llegida en columnes, mostra els consums intermedis de béns i serveis (productes) que efectua cada branca per a portar a terme la seua producció. D'altra banda, si s'observa des de la perspectiva de les files indica la utilització, com a consum intermedi, a què es destinen els béns i serveis, bé produïts interiorment, bé importats.

La submatriu de les utilitzacions finals mostra la demanda final dels productes, segons aquesta siga:

- Despesa en consum final (de les llars, de les ISFLSH i de les administracions públiques)
- Formació bruta de capital
- Exportacions

Finalment, la submatriu del valor afegit mostra els distints components del valor afegit per branca d'activitat, que són els següents:

- Remuneració d'assalariats
- Altres impostos nets sobre la producció
- Excedent brut d'explotació i rendes mixtes
- Consum de capital fix

Les taules d'origen i destinació estan lligades entre si per mitjà de dos tipus d'identitats (sempre que es valoren l'oferta i la demanda de forma coherent):

1) Identitat per branca d'activitat: *Producció = Inputs*

Per tant, per a cada branca d'activitat:

Producció = Consums Intermedis + Valor Afegit

És a dir, en cada branca d'activitat s'igualava la producció (total per columnes de la taula d'origen) amb els inputs de la dita branca d'activitat (total per columnes de la taula de destinació).

2) Identitat per producte: *Oferta total = Utilitzacions totals*

Per tant, per a cada producte:

*Producció + Importacions = Consums Intermedis + Despesa en consum final +
+ Formació Bruta de Capital + Exportacions*

És a dir, l'oferta total d'un producte (total per files de la taula d'origen) és igual a les utilitzacions a què es destina el dit producte (total per files de la taula de destinació).

Com ja s'ha mencionat en l'apartat 2.4, en les taules d'origen i destinació figuren tots els fluxos dels següents comptes:

- Compte de béns i serveis
- Compte de producció
- Compte d'explotació

Les taules d'origen i de destinació es poden construir a preus d'adquisició i preus bàsics. Quan succeeix açò últim, és a dir, quan en la taula d'origen els fluxos de béns i serveis es valoren a preus bàsics i en la taula de destinació els fluxos es valoren a preus d'adquisició, per a arribar a les identitats exposades s'han d'establir els mecanismes de pas entre ambdós tipus de valoracions.

2.5.b) Matrius de marges de distribució, impostos i subvencions

El pas de l'oferta i les utilitzacions valorades a preus bàsics a l'oferta i les utilitzacions valorades a preus d'adquisició requereix l'elaboració d'unes matrius que serveixen de pont en l'ajust entre un tipus de valoració i l'altre i que es comenten a continuació.

— *Matriu de marges comercials i de transport*

La valoració a preus bàsics implica que els marges de distribució (comercials i de transport) es registren com a part de l'intercanvi de productes, mentre que la valoració a preus d'adquisició implica que els marges de distribució s'assignen als productes a què corresponen.

Per tant, s'ha de complir que el total dels marges de distribució per producte siga igual al total dels marges obtinguts per les branques d'activitat comercials i de transport més els obtinguts com a activitat secundària per altres branques d'activitat.

La producció de les branques de comerç a l'engròs i al detall es mesura pel valor dels marges comercials obtinguts sobre els béns que venen. Per tant, el valor de la venda dels béns revenuts (és a dir, que no han patit cap tipus de transformació i es venen en el mateix estat en què s'adquireixen) no es considera producció i les compres per a revendre no es consideren consums intermedis d'aquestes activitats.

Quant al transport, el cost total de transportar un bé des del lloc on es fabrica fins al comprador pot incloure's en diverses partides segons el cas que es tracte:

- Si és el mateix productor qui transporta el bé, aquestes despeses de transport s'inclouen en el preu bàsic, perquè es consideren com una activitat auxiliar del productor.
- Si el productor fa que el bé es transporte sense cost addicional per al comprador, aquestes despeses de transport queden inclosos en el preu bàsic.
- Si el productor paga a un tercer perquè transporte els béns, aquestes despeses de transport són part dels consums intermedis per al productor.

- El que s'indica per al productor és aplicable de la mateixa manera als comerciants:
 - a. Si el transport és una activitat auxiliar del comerciant, s'incorpora als marges comercials
 - b. Si no es cobra per separat al comprador, les despeses de transport s'inclouen en el marge comercial.
- Si s'acorda que el transport el paga el comprador, encara que el realitze el productor o el comerciant, les despeses s'identifiquen com a marges de transport.

Així doncs, els marges de transport comprenen totes les despeses de transport que paguen per separat els compradors i estan inclosos en la utilització dels productes a preus d'adquisició, però no ho estan en la producció a preus bàsics d'un fabricant ni en els marges comercials dels comerciants majoristes o detallistes.

– *Matriu d'imposts sobre productes i importacions*

Com s'ha vist anteriorment, els impostos sobre la producció i les importacions es divideixen així:

- Imposts sobre els productes:
 - a. impostos del tipus valor afegit
 - b. impostos i drets sobre les importacions, exclòs l'IVA
 - c. impostos sobre els productes, exclòs l'IVA i els impostos sobre les importacions
- Altres impostos sobre la producció

Idèntica classificació es pot fer per a les subvencions, que es tracten com si foren impostos negatius sobre la producció i les importacions.

Quant a aquestes últimes, les subvencions, el SEC obliga a distingir entre les que es dirigeixen als productes (centrades en gran manera en les ajudes agrícoles de la Unió Europea) i les que es dirigeixen a la producció, com per exemple les ajudes relatives al foment de l'ocupació, ajudes a la formació, etc.

La distinció entre els impostos que graven els productes i els que graven la producció resulta més senzilla; l'IVA i els impostos especials recullen la majoria dels impostos que graven els productes, mentre que en els impostos a la producció es troba, entre altres, l'Impost d'Activitats Econòmiques.

L'oferta a preus bàsics inclou els altres impostos nets sobre la producció, és a dir, menys les altres subvencions a la producció. Per a passar de preus bàsics a preus d'adquisició, han d'afegir-se els diversos impostos sobre els productes i deduir-se les subvencions als productes.

A partir de tota aquesta informació es poden generar les matrius d'imposts i subvencions però convé realitzar una menció particular al fet impositiu de l'IVA.

L'objectiu de l'IVA és que la imposició recaiga en el consumidor final, si bé el recaptador d'aquest impost és l'empresa, que l'aplica als seus béns i serveis, siga qui siga el que els adquireix.

Aquesta és la norma de comportament per a la major part dels consums intermedis i de la formació bruta de capital fix. Les excepcions sorgeixen a causa de l'existència d'activitats econòmiques exemptes (no apliquen IVA als seus productes ni, per tant, poden deduir-se el que suporten), unitats que podent-se deduir de fet tenen IVA suportat però no deduït i al consum final, principal destinatari de l'impost.

D'acord amb açò, i tenint en compte la pràctica comptable, es poden distingir els conceptes següents:

- IVA meritat o transferit: IVA que aplica el productor als seus béns o serveis, o quan ven el seu immobilitzat usat, i que factura al comprador.
- IVA suportat: és l'IVA que se li factura al productor per adquisició de béns i serveis corrents i per la compra de béns de capital. Al seu torn, l'IVA suportat pot ser:
 - IVA suportat deduïble, quan el comprador es dedueix l'equivalent de l'IVA que li ha sigut gravat
 - IVA suportat no deduïble, quan el comprador no pot deduir-se l'equivalent de l'IVA que li han

gravat per pertànyer al col·lectiu d'activitats exemptes.

Des d'aquestes situacions s'arriba als saldos de cada empresa, com a recaptadora:

- *IVA degut pel productor per operacions corrents*: saldo entre l'IVA facturat pel productor i l'IVA deduït per compres i despeses corrents.
- *IVA degut pel productor per adquisició de béns de capital*: saldo entre l'IVA facturat pel productor i l'IVA deduït per compra de béns de capital.
- *IVA pagat pel productor*: saldo entre l'IVA facturat pel productor i l'IVA facturat al productor (IVA deduït per la compra d'inputs intermedis i béns de capital).

En el SEC l'IVA ha de registrar-se en termes nets. Per tant, tota l'oferta es valora a preus bàsics, és a dir, sense incloure l'IVA facturat. Els consums intermedis i les utilitzacions finals es registren a preus d'adquisició, és a dir, exclòs l'IVA deduïble.

El càlcul de la matriu de l'IVA requereix, doncs, distingir les transaccions segons el seu origen i la seua destinació. En la major part de les transaccions de la matriu de consums intermedis el valor és nul; tan sols figura en aquelles branques exemptes que no se'l poden deduir però que l'administració pública ha recaptat. El resultat és una matriu amb valors en unes poques branques, les exemptes, mentre que el gros es concentra en la despesa en el consum final de les llars, que són els que suporten la major part de l'impost.

D'altra banda, l'IVA no s'aplica a les exportacions destinades a tercers països, per la qual cosa el valor en la matriu de destinació a preus bàsics en aquests casos és nul, o negatiu si els productes exportats obtenen algun tipus de subvencions al producte.

2.5.c) La taula simètrica

Segons el SEC-95, una taula *input-output* simètrica és una matriu producte per producte o branca d'activitat per branca d'activitat en la qual es descriuen els processos interiors de producció i les operacions de béns i serveis de l'economia nacional o regional amb gran detall.

En una taula *input-output* simètrica es condensa l'origen i la destinació en una sola taula. Però hi ha una diferència de concepte fonamental entre una taula *input-output* simètrica i una taula combinada d'origen i destinació: en la taula d'origen i destinació, les dades relacionen productes amb branques d'activitat, mentre que en la taula *input-output* simètrica, les dades relacionen productes amb productes o branques d'activitat amb branques d'activitat. Per tant, en una taula *input-output* simètrica s'utilitza, tant per a les files com per a les columnes, bé una classificació de producte, bé una classificació per branca d'activitat.

En la taula 3 s'observa l'esquema d'una taula simètrica producte per producte, que té una estructura semblant a la taula de destinació.

Taula 3: Esquema de la taula 'input-output' simètrica (producte per producte)

Utilitzacions	Productes 1 2n Total	Consum final	Utilitzacions totals
Productes: 1 2 . . n Partides d'ajust Total	Consums intermedis per producte i <i>per</i> <i>producte</i>	Consums finals: Despesa en consum final: de les llars de ISFLSH de les administracions públiques Formació bruta de capital Exportacions	Utilitzacions totals per producte
Remuneració assalariats Altres impostos nets sobre la producció Excedent net d'explotació Consum de capital fix Valor afegit	Components del valor afegit per producte		
Producció a p.b.			
Imports			
Oferta total a p.b.			
Informació suplementària: FBCF Inputs de treball			

La major part de la informació estadística que pot obtindre's de les unitats de producció indica el tipus de productes que han venut i, generalment amb un menor grau de detall, el tipus de productes que han comprat o utilitzat. El format de les taules d'origen i destinació està dissenyat per a adaptar-se a aquest tipus d'informació estadística (és a dir, branca d'activitat per producte).

Al contrari, no sol estar disponible la informació producte per producte o branca d'activitat per branca d'activitat necessària per a les taules *input-output* simètriques, ja que és difícil que les empreses coneguen per a cada tipus de bé o servei produït la informació relativa als seus inputs en termes de productes i de components del valor afegit. Per tant, es tracta de dades que les enquestes per branques d'activitat no poden arregar.

En la pràctica, per tant, la informació branca d'activitat per producte disposada en les taules d'origen i destinació constitueix el punt de partida per a elaborar la taula *input-output* simètrica. Segons indica el SEC-95, aquesta informació pot transformar-se en estadístiques producte per producte o branca d'activitat per branca d'activitat afegint informació estadística suplementària sobre les estructures dels inputs o adoptant la hipòtesi que les estructures dels inputs per producte o per branca d'activitat són constants.

El que es pretén, en definitiva, amb la taula simètrica és establir estructures referides a branques d'activitat o productes homogenis, la qual cosa requereix depurar els resultats de les produccions secundàries que acompanyen a les principals així com dels inputs (intermedis i primaris) tecnològicament necessaris per a la seua elaboració. Des del punt de partida que suposa les taules d'origen i destinació, el pas a la taula simètrica es pot establir d'acord amb les etapes següents:

- 1) Assignació dels productes secundaris de la taula d'origen a les branques d'activitat en què són productes principals
- 2) Traspàs dels inputs, tant intermedis com primaris, lligats a la producció secundària des de les branques no homogènies a les branques homogènies que els correspon.

Aquest traspàs d'inputs no resulta tasca fàcil perquè pràcticament no existeix en la realitat UAE local l'output de la qual siga homogeni. Per tant, quasi totes les activitats investigades tenen en la seua composició estructural aspectes que pertanyen a altres activitats i aquelles que apareixen homogènies en les matrius de partida en la seua major part es deu als criteris en què es basen les seues fonts d'informació.

En conseqüència, el primer mètode que assenyalava el SEC, per mitjà d'informació estadística i tècnica complementària, resulta difícil d'aplicar precisament per aquesta falta d'informació. En algun cas seria possible, com quan es tracta de branques d'activitats molt concentrades en poques UAE locals; en aquest cas mereixeria la pena convertir aquestes unitats en altres tantes UAE, cada una de les quals

s'hauria situat en la seua branca corresponent en les matrius d'origen i destinació de partida.

En la pràctica, l'única solució possible és la segona, és a dir, per mitjà d'hipòtesis. Respecte a aquesta alternativa el SEC indica que la transferència dels productes i els inputs associats a ells es basa en dos tipus d'hipòtesis relatives a la tecnologia:

- *Tecnologia de la branca d'activitat*: se suposa que tots els productes de les UAE locals d'una branca d'activitat es produeixen utilitzant la mateixa estructura d'inputs.
- *Tecnologia dels productes*: se suposa que tots els productes d'un grup de productes tenen la mateixa estructura d'inputs siga quina siga la branca d'activitat que els produeix. (SEC 9.58).

La realitat es mou entre aquestes dues hipòtesis. En aquells aspectes tecnològics lligats als inputs materials resulta més potent la segona hipòtesi. En aquells aspectes tecnològics lligats als inputs immaterials pot resultar més adequada la primera hipòtesi.

En el cas del MIOCV-95, el mètode de càlcul de la matriu simètrica s'ha resolt fonamentalment mesclant ambdues hipòtesis junt amb alguna informació directa que les fonts ens han permès. El procés s'explica més detalladament en l'apartat 4.3.f.

2.6. Algunes qüestions addicionals

2.6.a) La producció dels serveis financers mesurats indirectament (SIFMI)

Una de les activitats que resulta més problemàtica i que, sobretot, comporta un tractament més anòmal és l'activitat financera, fins i tot des de la seua base teòrica.

Com se sap, les entitats financeres tenen fonamentalment dues fonts d'ingressos, que responen a altres tantes activitats discernibles:

- Ingressos típics de la intermediació financera
- Ingressos per altres activitats de gestió (comissions)

El SEC denomina "serveis d'intermediació financera mesurats indirectament" (SIFMI) precisament a la primera categoria i la seua quantia es mesura convencionalment per la diferència entre les rendes de la propietat de les institucions de crèdit (excepte les obtingudes per la col·locació dels seus fons propis) i els interessos que paguen als seus creditors, o dit breument, la diferència entre els interessos que reben i els interessos que paguen.

Fins ara se segueix aplicant la solució adoptada pel SEC-79 al que abans denominava 'producció imputada de serveis bancaris' i hui 'serveis d'intermediació financera mesurats indirectament', basant-se en el fet que si bé es pot valorar la dita producció és d'altra banda pràcticament impossible en l'actualitat fixar uns criteris de distribució de la utilització d'aquests serveis entre els diferents clients de les institucions de crèdit.

En conseqüència, la producció imputada de serveis bancaris es considera destinada en la seua totalitat al consum intermedi d'una unitat especial, és a dir, a una branca d'activitat fictícia. Aquesta unitat especial té una producció nul·la, un consum intermedi igual a la producció imputada de serveis bancaris i un valor afegit igual, però de signe contrari, a aquesta mateixa producció.

D'aquesta forma, es redueix globalment el valor afegit del conjunt de les branques que produeixen per a la venda o dels sectors, en la part que hauria de distribuir-se entre els consums intermedis dels utilitzadors de serveis bancaris (i que per tant hauria de deduir-se dels seus valors afegits respectius) i les utilitzacions finals, reduint-se convencionalment el producte interior brut. És a dir, la intermediació financera per aquests conceptes no està aportant cap valor al PIB de les economies segons aquest tractament

La unitat especial o branca fictícia creada per a registrar la utilització dels SIFMI es recull en una columna addicional que amplia la classificació de les branques d'activitat (NACE Rev.1 o CNAE-93) oferida en les taules d'origen. En la taula d'origen no es registren operacions per a aquesta branca

d'activitat. En la taula de destinació, les utilitzacions totals de SIFMI es registren com a consums intermedis de la dita branca d'activitat fictícia. Atés que en la branca d'activitat fictícia no figura cap altra operació, el seu excedent d'explotació net és negatiu per l'import dels seus consums intermedis; tots els altres components del seu valor afegit són nuls. Per consegüent, el seu valor afegit brut total és igual al seu excedent d'explotació net (negatiu).

El resultat final és que la branca financera apareix amb uns resultats cridaners: un valor afegit negatiu i un valor de producció reduït.

Per tant, amb aquesta solució metodològica, en l'estructura de la taula només es considera consum intermedi per a la resta de les activitats les despeses per comissions, per tractar-se d'un servei com qualsevol altre que rep l'empresa a què se li presta.

Com ja s'ha indicat, el SEC-95, provisionalment, ha adoptat la solució anterior, però deixa oberta la possibilitat de repartiment d'aquesta part de la producció entre els sectors institucionals i, en el marc *input-output*, tant en la part corresponent a la demanda final com a la demanda intermèdia, la qual cosa comportarà en un futur pròxim afrontar nous reptes d'informació estadística.

2.6.b) Tractament de les reutilitzacions o intraconsums

En desplegar la taula de destinació sorgeix la problemàtica lligada al fenomen del que s'entén per reutilització i que es lliga a un altre problema, el de la integració vertical dels processos productius.

La reutilització, des d'un punt de vista estricte, apareix en una UAE local quan una part de la seua producció la consumeix com a *input* intermedi en l'elaboració d'altres béns. En aquest cas, el tractament passaria per una d'aquestes dues solucions:

- Intentar valorar aquest input que es reutilitza i incorporar-lo com un consum intermedi
- No quantificar aquest fenomen

Ambdues solucions deixen intacte el valor afegit però la primera suposa una producció major, justament en l'import de la valoració d'aquest *output* que es torna a utilitzar com a *input* dins del procés productiu de la UAE local.

El problema de fons consisteix a establir el que s'entén per producció, és a dir, indicar els components que la conformen: és el total de factors utilitzats o només aquells que s'intercanvien per un preu de mercat?

La reutilització, des d'una perspectiva més àmplia, apareix en les relacions entre UAE locals classificades en un mateix epígraf CNAE o en epígrafs veïns.

Davant d'aquesta situació, el SEC 79 establí la consideració o no de reutilitzacions per referència a un nivell de la classificació (tres dígits de la CNAE), eliminant el consum de productes pertanyents a epígrafs més desagregats.

El SEC 95 utilitza un criteri més pragmàtic i estadístic: els béns i serveis produïts i consumits durant el mateix període comptable i en la mateixa UAE local no es consideren per separat i, per tant, no es registren com a part de la producció o els consums intermedis de la dita UAE local. Però sí que es registren si la reutilització la fa una altra UAE local que pertanga a la mateixa unitat institucional.

2.6.c) L'ocupació i els llocs de treball equivalents a temps complet

El càlcul de l'ocupació per activitats resulta un dels exercicis fonamentals en el procés d'elaboració de les taules en el marc *input-output*, i això a causa del fet que la dita variable resulta essencial com referent de l'univers i de la participació de cada activitat en aquest.

L'ocupació permet disposar d'un mapa complet de l'activitat econòmica en un territori, previ a qualsevol resultat final, i pel seu caràcter de total o universal constitueix l'eix sobre el qual es recolzen la majoria de les activitats per a donar el pas des de les xifres mostrals a les xifres totals.

No obstant això, és convenient realitzar una reflexió sobre la variable ocupació. Fins al moment present la seua estabilitat era notable i les seues variacions eren un indicador de l'evolució de les distintes activitats econòmiques. Però aquesta situació està modificant-se atés que, d'una banda, apareix l'ocupació com un *input* aportat per altres empreses (l'empreses de treball temporal) i per un altre, l'estabilitat dels llocs de treball s'està reduint considerablement. Tot això comporta que les xifres d'ocupació tinguen una major variabilitat al llarg del temps i que en l'horitzó metodològic es comencen a barrejar distintes alternatives.

En aquest sentit el SEC-95, que dedica un apartat específic a les definicions i els aspectes metodològics relacionats amb el mesurament de la població i l'ocupació, propugna la utilització de conceptes com per exemple l'ocupació mitjana, els llocs de treball, les hores treballades i els llocs de treball equivalents com a formes d'adequar-se millor a la utilització real de força de treball en el procés productiu. A més, a efectes de la seua utilització en el marc comptable, els dits conceptes han de ser interiors, al marge del lloc de residència dels empleats.

El SEC defineix el lloc de treball com un contracte explícit o implícit entre una persona i una unitat institucional resident, per a realitzar un treball a canvi d'una remuneració durant un període definit o indefinit de temps. Aquesta definició comprén els llocs de treball dels assalariats i dels treballadors autònoms.

El concepte de lloc de treball difereix del d'ocupació en els aspectes següents:

- Inclou altres llocs de treball que puga tindre una mateixa persona
- Exclou les persones que no treballen temporalment però que tenen un vincle formal amb l'ocupador, per exemple, una garantia o acord de reincorporació. Aquest tipus d'acord entre un ocupador i una persona en suspensió temporal d'ocupació o en permís de formació no es considera un lloc de treball en el SEC.

Atesa l'amplitud d'aquestes definicions, la producció per lloc de treball pot resultar una mesura poc rigorosa de la productivitat. El sistema recomana, per tant, que com a mesura de l'input de mà d'obra per al càlcul de la productivitat s'utilitze el total d'hores treballades en lloc del còmput de persones.

En el conjunt d'hores treballades no ha de considerar-se les hores pagades però no treballades (vacances, malaltia, festius, etc.), les interrupcions per a menjar ni el temps que es dedica per a anar al lloc de treball.

El total d'hores treballades permet arribar al concepte de llocs de treball equivalent o ocupació equivalent a temps complet, que el SEC defineix com el total d'hores treballades dividit per la mitjana anual de les hores treballades en llocs de treball a temps complet en el territori econòmic.

La definició no descriu el mètode d'estimació i en això radica, precisament, la seua dificultat perquè el seu contingut varia amb el temps i l'activitat. Per a poder donar contingut quantitatiu al concepte es necessita una estimació del que és una setmana normal a temps complet per a cada grup de llocs de treball.

3. ELABORACIÓ DEL MIOCV-95: ASPECTES ADDICIONALS RELLEVANTS

3.1. Les branques de producció i els productes

Dividir una economia en branques, quan es pretén aportar de cada una d'elles una quantitat d'informació gens menyspreable, requereix considerar prèviament les premisses següents:

- a) Tindre en compte el secret estadístic
- b) No posar en evidència falta d'informació o informació d'escassa qualitat
- c) Pes suficient en el total de l'economia, mesurat en termes d'ocupació o altres magnituds, a fi de ressaltar aquells aspectes rellevants de l'economia que s'està investigant.
- d) Relació amb desagregacions i classificacions ja existents per a assegurar la comparança.
- e) Falta d'informació d'altres activitats quan es relacionen amb l'activitat que es desitja fer explícita en la llista
- f) Falta d'informació sobre les xifres de l'univers d'ocupació

Els criteris amb què s'ha creat la llista de branques utilitzada en l'elaboració del MIOCV-95 responen, en la mesura que siga possible, a les dites premisses, sent la d) la que ha pesat més a l'hora de determinar les classificacions finals.

D'aquesta forma, s'ha elaborat una sectorització pròpia que considera un total de 84 branques d'activitat (R-84) i una classificació, també pròpia, que diferencia 98 productes (P-98). Les equivalències amb la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques (CNAE-93) i la Classificació Nacional de Productes per Activitats (CNPA-96), respectivament, s'ofereixen en l'annex.

En l'annex s'ofereixen també les equivalències de la R-84 amb la A60, A31 i A17, que són les agrupacions i codificacions de les branques d'activitat recollides en el SEC-95 i que es corresponen amb distints nivells de desagregació de la NACE Rev.1. Es presenta, així mateix, la correspondència amb la R-35 (classificació de les branques industrials utilitzada en les explotacions estadístiques de l'IVE).

Quant als productes, s'aporta l'equivalència entre la P-98 i la CNPA-96.

3.2. Criteris de la valoració

En les diverses taules que componen el MIOCV-95, s'han emprat les següents valoracions:

– *Taula d'origen a preus bàsics:*

En aquesta taula, la producció interior per branques d'activitat s'ha valorat a preus bàsics i les importacions CIF, amb la qual cosa s'obté la columna d'oferta total a preus bàsics.

En incloure, a més, les columnes de marges de comerç i transport i d'imposts menys subvencions sobre els productes, s'afegeix la transformació que permet obtenir l'oferta total a preus d'adquisició.

– *Taula de destinació a preus d'adquisició:*

En aquest cas els consums intermedis per branques d'activitat, així com els consums finals i la FBCF es mesuren a preus d'adquisició, mentre que les exportacions es valoren FOB.

És a dir, els preus dels productes adquirits pel comprador porten incorporats els marges de comerç i transport i els impostos nets de subvencions sobre els productes.

Als consums intermedis s'afegeixen els components del valor afegit per branques d'activitat, obtenint així la producció a preus bàsics.

– *Taula de destinació a preus bàsics:*

Descomptant els marges de comerç i transport i els impostos nets de subvencions, als consums intermedis per branques d'activitat, als consums finals i a la FBCF, s'obtenen els dits elements mesurats a preus bàsics.

Els marges de comerç i transport s'imputen en aquesta taula a les seues corresponents branques i els impostos nets de subvencions figuren com una fila afegida. Sumant tot això s'obtenen els consums intermedis i els finals, a més de la FBCF, a preus d'adquisició. A aquest sumand se li afegeixen els components de valor afegit per branques d'activitat i s'obté de nou la producció a preus bàsics.

– *Taula simètrica a preus bàsics:*

Les columnes de la taula simètrica mesuren els consums intermedis de les branques homogènies a preus bàsics, és a dir, la valoració no inclou els marges de comerç i transport, que s'incorporen a les seues branques homogènies corresponents, ni els impostos nets de subvencions sobre els productes.

Afegint els dits impostos nets a cada una de les branques s'obtenen els consums intermedis totals a preus d'adquisició per branques homogènies. I sumant finalment els components del valor afegit per branca homogènia s'obté la producció a preus bàsics per cada una de les dites branques.

3.3. Fonts i alguns tractaments específics de la informació

Per a arribar al producte final es necessita, d'una banda, d'una ingent quantitat d'informació que compregua totes les activitats econòmiques que delimiten l'economia de la Comunitat Valenciana i cobrisca totes les variables que conformen les estructures comptables del marc *input-output*, i per una altra, d'un conjunt de mètodes de càlcul a aplicar a la informació disponible, així com la seua total i coherent integració en el sistema comptable.

La informació de què s'ha disposat ha sigut, en general, àmplia en el sentit extensiu de la paraula. No obstant això, no ho ha sigut atenint-nos als aspectes intensius, ja que la situació no ha sigut homogènia en els distints camps que es poden establir.

A continuació es fa un recorregut per les distintes activitats que s'han fet explícites per a recollir la totalitat de l'economia de la Comunitat Valenciana, agrupades en conjunts relativament semblants, si bé, en cada cas, es faran els comentaris pertinents que ressalten les peculiaritats de cada branca.

3.3.a) Agricultura, silvicultura i pesca

Per a les necessitats estadístiques del marc *input-output* en l'àmbit de les branques agrícoles, el pilar bàsic de suport ha sigut el càlcul anual de les activitats primàries que porta a terme la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació de la Generalitat Valenciana (Comptes Econòmiques de l'Agricultura, 1995).

Els dits comptes cobreixen bona part dels requeriments d'informació, no obstant això, per a cobrir tots els aspectes necessaris s'ha recorregut a altres fonts que han aportades dades i han permés contrastar estructures, com la "Enquesta sobre l'estructura de les explotacions agrícoles, 1995" de l'INE i "La Xarxa Comptable Agrària, 1995" del Ministeri d'Agricultura, entre altres.

S'ha comptat també amb la informació obtinguda a través de consultes directes amb els tècnics i experts de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació. A més s'han utilitzat estudis concrets de subsectors agrícoles i pesquers valencians, així com contrastats amb altres fonts que han permés completar el desenrotllament de les variables de les distintes branques que componen l'agricultura, silvicultura i pesca.

3.3.b) Indústria i serveis

La informació utilitzada per a cobrir les necessitats estadístiques de totes les activitats de la indústria i gran part de les activitats de serveis està basada, principalment, en l'enquesta realitzada per l'IVE per als fins marcats en aquest treball a fi de sostindre informativament aquesta operació de síntesi, l'enquesta a Establiments Industrials i de Serveis 1995 (EEIS-95). Si bé no va comprendre totes les activitats per les peculiaritats de moltes d'elles o per tindre formes alternatives d'obtindre informació, els seus resultats han sigut determinants.

La informació obtinguda s'ha traslladat al motlle proposat per les taules origen/destinació per mitjà d'un procés de conversió no sempre automàtic, ja que les relacions entre ambdues estructures no resulten en molts casos biunívokes.

Al costat de l'EEIS-95 s'ha comptat de forma complementària per a les branques industrials amb les xifres referides a UAE locals proporcionades per l'INE basant-se en la seua Enquesta Industrial d'Empreses i de Productes 1995. D'aquesta forma, les estimacions s'han plantejat amb la informació obtinguda d'ambdues fonts, de manera que finalment tots els registres (tant els procedents de l'enquesta de l'IVE com els de l'enquesta de l'INE) disposen de la informació completa, és a dir, de la que correspon al model de qüestionari més desagregat, utilitzant com a variables d'estratificació l'ocupació i l'activitat.

Per a completar les dades obtingudes en l'EEIS-95 per a l'àmbit de serveis, a més d'utilitzar tota la informació de les estadístiques de serveis realitzades per l'INE, s'ha comptat amb les xifres provinents de l'enquesta de Comerç i Reparacions 1995 de l'IVE, que també han contribuït al desenvolupament de la matriu de marges comercials.

La conjunció d'aquestes fonts i d'estadístiques concretes provinents d'altres (Ministeri de Foment, Banc d'Espanya, Comptabilitat Regional, Informació estadística de l'assegurança privada, etc.) han permès completar la mostra i les variables requerides per a cada una de les branques del sector serveis.

A més, tant en indústria com en serveis s'ha fet ús de totes aquelles fonts, documents i memòries que han permès aclarir qüestions concretes i completar la informació de base amb què s'ha comptat. Tot això proporciona com a resultat una informació estadística molt nombrosa que ha aportat una gran quantitat de dades, les quals han conformat un substrat estadístic elevat en alguns casos i suficient en la majoria de les branques i sectors.

No obstant això, hi ha algunes activitats de serveis el tractament de les quals no segueix la norma general, és a dir, no s'han enquestat a UAE locals i no han passat pels processos abans mencionats. Es tracta de dos tipus d'activitats:

- Activitats de discutit sentit regional
- Activitats de l'administració

Com ja s'ha indicat en altres parts del text, el pas des d'un nivell nacional a un altre nivell espacial més reduït implica problemes metodològics, d'informació i fins i tot distorsiona la raó de ser de determinades activitats. En ocasions resulta, fins i tot, forçat i artificios el fet de reduir el seu espai natural d'activitat, que tan sols s'entén en l'àmbit nacional i, a vegades, fins i tot en un altre àmbit superior.

No obstant això, el fet que en una regió aquestes activitats existisquen en major o menor grau i, sobretot, que es consumisquen els seus productes implica la necessitat d'integrar-les d'alguna manera en l'àmbit de l'economia.

A continuació es fan explícits alguns aspectes i particularitats de les dites activitats.

En el cas de les administracions públiques, se'ls tracta de manera un poc més detalladament que a la resta per tractar-se d'una font d'informació de característiques particulars i que comprén una sèrie d'activitats de no mercat que suposen altres tantes branques d'activitat.

– *Les administracions públiques*

La part de l'economia que cobreix l'administració pública és important tant en termes de xifres com d'activitats econòmiques, ja que no sols comprén la pura administració sinó que està present en l'educació, sanitat, serveis socials, sanejament públic, cultura, esports, transports, aigua, etc.

El sector administracions públiques agrupa els productors no de mercat, la producció dels quals es destina al consum individual o col·lectiu i que poden efectuar operacions de redistribució de la renda i la riquesa de l'economia. La producció d'aquest sector és finançada per altres sectors de l'economia per mitjà de pagaments obligatoris.

El SEC-95 estableix dos criteris per a determinar si una entitat pertany al sector institucional de les administracions públiques:

- Criteri de la participació o control: les administracions han de posseir el control d'aquesta entitat, entenent per tal la capacitat per a determinar la política general o el programa d'aquesta unitat institucional per mitjà del nomenament dels directors o administradors.
- Criteri del 50% o de tipus de producte o servei produït: aquesta entitat ha de ser productora de béns o serveis de no mercat.

El compliment simultani d'ambdós criteris implica la pertinença al sector institucional de les administracions públiques.

El sector administracions públiques es divideix en quatre subsectors:

- a) Administració central
- b) Administració de les comunitats autònomes
- c) Corporacions locals
- d) Administracions de seguretat social

La informació utilitzada en els subsectors que integren l'administració pública és, bàsicament, la continguda en les liquidacions pressupostàries dels diferents organismes públics i els resultats de les empreses públiques. A més, per al subsector d'administració central s'han utilitzat les informacions aportades per les delegacions del govern provincials, en forma de memòria anual d'activitats, com a informació complementària a l'aportada per la Intervenció General de l'Estat.

Precisament perquè aquestes xifres ocupen un lloc en el marc *input-output*, és necessari treballar amb la perspectiva funcional que acompanya cada compte econòmic públic a fi de poder assignar a cada un d'ells la seua pertinença a algunes de les possibles activitats en què es podrien enquadrar. Per tant, la major part de la informació ha hagut de transformar-se, per a cada concepte pressupostari, en termes d'activitat econòmica des de la perspectiva del marc *input-output* i de compte institucional, d'acord amb els criteris establits en el mateix SEC.

D'aquesta forma, s'han repartit les xifres de cada subsector públic en serveis socials, educació, sanitat, cultura i esports i administració pública. Però a més, la producció secundària i producció de mercat que es genera en l'administració resulta d'importància si es desitja completar adequadament la matriu d'origen, podent-se trobar activitats com a activitats primàries portades a terme en centres públics (escoles de capacitació agrària, hivernacles, centres de millores de raça, etc.), distribució d'aigua, productes d'edició, serveis annexos al transport (aparcaments públics fonamentalment), serveis immobiliaris (arrendaments d'edificis públics), serveis d'investigació i desenvolupament, serveis a empreses d'índole jurídica, tècnica i d'assessoria, serveis personals, recreatius, culturals, esportius, etc.

D'igual manera, no cal oblidar la presència de les administracions públiques en determinades columnes de la matriu d'utilització final, en concret en la de la despesa en consum final de les administracions públiques. Finalment, l'administració pública és responsable de la realització d'importants activitats en l'àmbit de la formació bruta de capital fix (obra pública fonamentalment), junt amb l'adquisició de tots aquells béns d'inversió necessaris per al seu funcionament.

– *El transport*

Els saldos comptables de les unitats multirregionals, és a dir, amb centres d'interés en més d'una regió, no poden definir-se sense ambigüitat a escala regional. Açò succeeix amb la major part de les operacions de distribució i les operacions financeres.

La regionalització de la producció i consums intermedis de les branques de transport s'ha realitzat basant-se en la informació aportada per les empreses del sector. S'ha distingit així la producció de les empreses residents i les que, operant a la Comunitat Valenciana, tenen la seua seu central fora. En el primer cas s'ha considerat producció interior tota la producció de les dites empreses i en el segon es considera la part de la producció realitzada dins de la Comunitat Valenciana i el percentatge de costos corresponent.

Quant a la divisió en branques d'aquest sector, s'ha realitzat distingint les activitats de transport pròpiament dites de les activitats annexes als transports, en les quals s'inclou, com indica la CNAE-93, la càrrega i descàrrega de mercaderies, la producció de les terminals marítimes, aèries, de ferrocarrils, la manipulació de mercaderies i equipatges, etc.

Evidentment açò implica que gran part de la producció i dels costos que es realitzen en l'activitat del transport estan recollits en aquesta branca, mentre que en les branques de transport pròpiament dit (aeri, marítim, per ferrocarril, etc.) s'inclouen tan sols les produccions i els costos intermedis dels serveis específics de transport.

– *La intermediació financera i les assegurances*

Tant la branca d'intermediació financera com la d'assegurances tenen unes peculiaritats respecte a les altres branques productives que s'han de tindre en compte, tant respecte al paper que juga l'activitat financera en l'economia com pels aspectes singulars que requereix el tractament d'ambdues branques amb efectes en les taules i en la comptabilitat.

En principi, aquesta informació es podria abordar com qualsevol altra, és a dir, investigant les UAE locals pertanyents a aquesta activitat. Però la seua principal dificultat no sorgeix pels serveis bancaris que ofereixen, que van lligats fonamentalment als residents, sinó perquè hi ha una altra part fonamental dels seus ingressos l'obtenció dels qual desborda l'àmbit espacial i forma part del corrent de globalització

mundial. A més, ens trobaríem que es requeriria disposar d'una quantitat d'informació que els informadors potencials estan poc predisposats a donar

Per això, la forma d'abordar aquesta activitat respon als criteris que el mateix SEC assenyala en el capítol específic dedicat als Comptes regionals, en el qual s'indica expressament que per a la regionalització de les branques d'activitat de la intermediació financera a partir de les dades de l'economia nacional, el valor afegit s'assignarà segons l'enfocament de la renda, la remuneració dels assalariats correspondrà a les UAE locals on està empleat el personal i l'excedent brut d'explotació de les institucions de crèdit es distribuirà entre les UAE locals proporcionalment a la suma dels préstecs i els dipòsits. La formació bruta de capital fix constarà principalment de béns immobiliaris, i per tant, s'assignarà a la regió on estiguen situats. Els consums intermedis dels serveis d'intermediació financera mesurats indirectament hauran d'assignar-se a les regions proporcionalment al valor afegit total de totes les branques d'activitat.

El tractament de les assegurances també es realitza amb un mètode descendent, atés que es tracta també d'una branca amb un sentit regional artificial, ja que la seua raó de ser com a activitat respon normalment a ens territorials més amplis que el regional. En efecte, en cada regió hi ha una recaptació de primes que es pot conèixer, però els riscos es cobreixen amb fons que provenen de dins o fora del territori. Dins de la política de les asseguradores està buscar l'equilibri entre els distints rams, però no ocorre el mateix amb els territoris.

El SEC assenyala, igual que ho feia en relació als intermediaris financers, que l'excedent brut d'explotació de les empreses d'assegurança es distribuirà entre les UAE locals proporcionalment a les primes rebudes. El mateix criteri se segueix per a les comissions de les assegurances. La resta de despeses presents en el consum intermediari es regionalitza en funció del personal.

– *La sanitat*

Aquesta branca es comporta com qualsevol altra quant a la forma d'abordar el seu desplegament en la taula, però convé comentar les relacions que s'estableixen entre les branques de sanitat i la interpretació metodològica utilitzada per a ubicar els serveis de la sanitat en els espais de les taules.

Per a facilitar la seua comprensió, es pot parlar de serveis de sanitat complets i parcials. Els primers són serveis que atenen una situació concreta i la tracten globalment; en aquest cas, les xifres que els recullen s'ubiquen en la demanda final, bé com a despesa en consum individual de les llars, de les administracions públiques o de les institucions sense fins de lucre.

Però també pot succeir que una unitat productiva aporte a una altra un servei parcial com a part d'un servei complet (per exemple, una radiografia encarregada a una altra unitat sanitària); en aquest cas, si aquesta unitat sanitària és de mercat i qui li'l demana és de no-mercat, s'estableix entre ambdues branques una relació que es recull en la demanda intermèdia.

D'altra banda, si una unitat de no-mercat atén pacients de la Seguretat Social, aquest servei ha d'anar a la columna de la demanda final de despesa en consum individual de les administracions públiques en la fila corresponent a serveis sanitaris de no-mercat.

3.3.c) Utilitzacions finals

La matriu d'utilitzacions finals s'articula entorn de tres subconjunts perfectament delimitats: la despesa en consum final, la formació bruta de capital i les exportacions.

– *La despesa en consum final*

Segons el SEC-95, com ja s'ha assenyalat, consisteix en la despesa realitzada per les unitats institucionals residents en béns i serveis que s'utilitzen per a satisfer directament les necessitats o carències individuals, o les necessitats col·lectives dels membres de la comunitat. La despesa en consum final pot realitzar-se per les llars, per les ISFLSH i per les administracions públiques, bé siga en el territori econòmic o en la resta del món.

Tota la despesa en consum final de les llars i de les ISFLSH se suposa individual, mentre que per a les administracions públiques es distingeix entre serveis individuals i serveis col·lectius. El límit entre

ambdós tipus de serveis s'estableix d'acord amb la Classificació de les Funcions de les Administracions Públiques (COFOG).

Les fonts dels principals components de la despesa en consum final han sigut l'Enquesta de Pressupostos Familiars, les liquidacions pressupostàries i les memòries de les distintes instàncies administratives de l'administració pública a la Comunitat Valenciana, l'EEIS-95 de l'IVE, l'enquesta Industrial de l'INE, estadístiques sobre turisme, així com tots els documents i estadístiques que han pogut completar aspectes concrets de les xifres obtingudes.

En alguns casos ha sigut necessari adaptar el contingut de les fonts de les dades de despesa a les necessitats pròpies del MIO. En fonts com les liquidacions pressupostàries de l'administració pública o l'Enquesta de Pressupostos Familiars, les classificacions utilitzades o els sistemes de preus han requerit d'un tractament previ per a l'obtenció de les dades definitives a utilitzar en taules.

Amb aquestes precisions metodològiques, les xifres que es deriven de les distintes fonts representen una guia per a la majoria dels continguts de les columnes de despesa en consum final, que s'ha completat amb tots els documents al nostre abast que han sigut necessaris per a aconseguir xifres definitives i contrastades.

– *La formació bruta de capital*

Una altra possible destinació de la producció en la matriu d'utilitzacions finals és la formació bruta de capital, de la qual formen part la formació bruta de capital fix i la variació d'existències.

La formació bruta de capital fix comprén les adquisicions menys les disposicions (cessions) d'actius fixos realitzades pels productors residents durant un període determinat, més certs increments del valor dels actius no productius derivats de l'activitat productiva de les unitats de producció o les unitats institucionals. Els actius fixos són actius materials o immaterials obtinguts a partir de processos de producció, utilitzats de forma repetida o contínua en altres processos de producció durant més d'un any.

La variació d'existències es mesura pel valor de les entrades en existències, menys el valor de les eixides i el valor de qualsevol pèrdua corrent dels béns mantinguts en existències.

Quant a la primera destinació possible, la informació sorgeix de l'informador que compra aquest tipus de béns i que s'ha recollit en l'EEIS-95 de l'IVE. Però les dades que es recullen en la corresponent columna es refereixen al tipus de béns i serveis en què ha invertit l'economia, no a les activitats que han invertit; dit d'una altra forma, mostra en què s'ha invertit però no qui ha invertit; per tant, és normal trobar valors nuls en aquelles activitats els productes de les quals no són propis d'inversió, concentrant-se les xifres en la resta de les activitats. No obstant això, la xifra total de formació bruta de capital fix per branques adquirents, apareix com una informació en la part inferior de la matriu d'inputs primaris, com a informació complementària.

En relació amb els serveis que apareixen amb xifres en aquesta columna cal indicar, d'una banda, que hi ha serveis que es tracten directament com a inversió (actius immaterials), i d'una altra, que les compres de béns d'inversió van lligades a serveis com són els marges de distribució (comerç i transport), serveis immobiliaris, activitats jurídiques, etc.

Respecte a la variació d'existències, la principal font continua sent la pròpia EEIS-95 de l'IVE, perquè l'informador té coneixement del seu valor per formar part del seu sistema comptable.

– *Les exportacions*

La tercera possible destinació d'un producte que apareix en la matriu d'ocupacions finals és l'exportació, que es presenta desagregada segons tres àrees geogràfiques: resta d'Espanya, resta d'Unió Europea i resta del món.

Les fonts que alimenten aquestes xifres són, bàsicament, el mateix qüestionari de l'EEIS-95 de l'IVE i l'Estadística de Comerç Exterior i Intracomunitari 1995, elaborada pel mateix IVE a partir de les dades proporcionades pel Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal de l'Administració Tributària. Entre ambdues fonts i el contrast amb altres, s'han obtingut unes dades globals de qualitat per a les distintes destinacions comercials.

3.3.d) Inputs de treball

Tenint en compte les definicions ja oferides en l'apartat 2.6.c, les xifres d'ocupació del MIOCV-95 s'han establert contrastant les xifres de diverses fonts, entre les quals s'ha establert una certa jerarquització. L'Enquesta de Població Activa i la Comptabilitat Regional de l'INE han sigut els eixos centrals de l'entramat de decisions, unint-se a elles l'enquesta Industrial de l'INE i l'EEIS-95 de l'IVE en l'àmbit de les seues respectives activitats. La resta de fonts suposen ajudes concretes en alguns casos i sempre com a marc per a les decisions finals.

Tant l'enquesta de Població Activa com l'enquesta Industrial de l'INE i l'EEIS-95 de l'IVE s'emmarquen dins del que es poden denominar fonts directes (dades proporcionades directament pels informadors), mentre que la Comptabilitat Regional es pot qualificar com font elaborada (utilitza una metodologia descendent a partir de la Comptabilitat Nacional).

Altres fonts directes que han servit de contrast per a l'elaboració de les xifres d'ocupació han sigut els registres de la Seguretat Social, les enquestes de serveis de l'INE i els directoris propis de l'IVE de 1992 per al Sector Industrial i de 1995 per al Comerç. Com a font elaborada alternativa s'ha treballat amb l'informe de Renda Nacional d'Espanya de la Fundació BBV.

Quant als llocs de treball equivalents, s'han utilitzat les dades de l'EPA, que aporta una xifra d'hores-any per activitats per a assalariats i no assalariats en jornada a temps complet i a temps parcial, la qual cosa ha permès calcular a partir dels llocs de treball de cada branca, les xifres d'ocupació equivalent a temps complet.

Atesa la rellevància de totes aquestes xifres, encara que en la taula de destinació a preus d'adquisició s'ofereixen les dades sobre llocs de treball, hores treballades i llocs de treball equivalents a temps complet, s'ha considerat convenient per a facilitar la seua utilització per part de l'usuari interessat incloure en l'annex de la publicació el 'Quadre d'ocupació' per branques no homogènies.

3.4. La taula *input-output* simètrica per a la Comunitat Valenciana; el model *input-output* o model de Leontief

Com ja s'ha comentat en l'apartat 2.5.c, l'elaboració de la taula simètrica suposa establir estructures referides a productes homogenis, la qual cosa requereix depurar els resultats de les produccions secundàries que acompanyen les principals, així com d'aquells inputs (intermedis i primaris) tecnològicament necessaris per a la seua elaboració.

L'assignació de produccions secundàries no planteja dificultats teòriques o metodològiques ja que simplement consisteix a reorganitzar les dades de la taula d'origen, obtenint-se així dades de producció per branques homogènies. No obstant això, el traspàs d'inputs no resulta tasca fàcil perquè pràcticament no existeix en la realitat UAE local l'output de la qual siga homogeni i quasi totes les activitats investigades tenen en la seua composició estructural aspectes que pertanyen a altres activitats.

El primer mètode que assenyala el SEC de pas a una taula simètrica per mitjà d'informació estadística i tècnica complementària requeriria conèixer els valors d'aquests inputs, no obstant això, la majoria d'unitats informadores no disposen de les dades desagregades d'inputs que serien necessàries. La segona opció metodològica que planteja el SEC per a la construcció de les columnes de les branques homogènies es basa en l'aplicació d'hipòtesis relatives a la tecnologia de la branca d'activitat i tecnologia dels productes.

Es proposen dues hipòtesis de tecnologia però, al seu torn, la matriu d'origen pot vore's com una estructura de columnes, supòsit de producció mixta, segons el qual cada branca produeix béns i serveis en la proporció fixada en la matriu d'origen, o bé com una estructura de files, supòsit de quota de mercat, segons la qual cada producte té el seu origen en les distintes branques d'acord amb la proporció que fixa la matriu d'origen. Ambdues possibilitats ofereixen altres tantes estructures de ponderació a aplicar a les estructures productives.

Com la realitat se situa entre aquestes dues hipòtesis, la construcció de la TIO podria realitzar-se basant-se en qualsevol d'elles per separat, però la taula resultant mancaria de significat per a alguns dels seus valors. Per tant, ambdues hipòtesis portades a l'extrem suposen una solució rígida i per això l'estratègia

que propugna el SEC i la que s'ha adoptat en el MIOCV-95 ha sigut un mètode mixt que les combina, pensant que hi ha inputs més pròxims a la hipòtesi de tecnologia de producte i altres més pròxims a la hipòtesi de tecnologia de branca. Els resultats obtinguts de la combinació s'han acompanyat d'ajusts provinents d'informació complementària que les fonts han permès quan ha sigut necessari el contrast per a l'obtenció de la dada final.

D'aquesta forma s'arriba a una matriu simètrica, que compleix les condicions òptimes proposades i que descriu els processos de producció interior i de distribució en l'àmbit de les UAE locals. Es tracta d'una taula de doble entrada que mostra les relacions entre productes homogenis. En columnes es llig la combinació de factors (productes i inputs primaris) necessaris per a la producció, la qual cosa ens acosta al concepte de funció tecnològica per a cada una de les branques productives, és a dir, cada branca d'activitat homogènia representa les estructures de producció d'un tipus exclusiu de productes en el sistema econòmic. En les files es recull la destinació de la dita producció, destinació que pot estar en el mateix procés productiu de l'economia, en el consum final, en la formació bruta de capital o en altres economies, o el que és el mateix, per files es reflecteix la demanda per tipus de producte.

Per tant, la matriu simètrica és un producte comptable, elaborat des de la realitat obtinguda de les UAE locals, que per mitjà del procés descrit anteriorment aconsegueix unes particularitats que la fan propícia per a ser utilitzada com a base empírica del denominat model de Leontief.

El dit model estableix una hipòtesi de partida, hipòtesi de linealitat, segons la qual les funcions de producció (cada columna de la matriu simètrica), amb terme independent nul, estableixen una relació lineal entre la producció i els consums, relació que es concreta en el coeficient tècnic, $a_{ij} = x_{ij} / X_j$, sent x_{ij} el que el producte j utilitza del producte i en el seu procés de producció i X_j la producció del producte j .

Per tant, el coeficient tècnic és un paràmetre estructural del model que implica que els consums intermedis adquirits per una branca varien proporcionalment amb la producció efectiva d'aquesta branca.

Amb un significat semblant, però més dèbil, es pot definir el coeficient input-output regional, on x_{ij} es reemplaça per x_{ij}^r . És a dir, en compte d'establir la relació amb les necessitats totals que el producte j té del producte i , l'estableix amb la part d'aquest últim l'origen espacial del qual és la mateixa regió. Per tant:

$$a_{ij}^r = x_{ij}^r / X_j$$

Amb totes les files corresponents a relacions amb inputs originaris de la matriu simètrica, es pot generar el següent sistema de n equacions, sent n el seu nombre de files i columnes:

$$\begin{array}{l} x_{11}^r + x_{12}^r + \dots + x_{1n}^r + D_1^r = X_1 \\ x_{21}^r + x_{22}^r + \dots + x_{2n}^r + D_2^r = X_2 \\ \dots \\ x_{n1}^r + x_{n2}^r + \dots + x_{nn}^r + D_n^r = X_n \end{array}$$

sent D_i^r la demanda final de productes d'origen interior.

Substituint en el sistema d'equacions cada x_{ij}^r pel seu equivalent $a_{ij}^r X_j$, d'acord amb la hipòtesi adoptada en el model, s'obté:

$$\begin{array}{l} a_{11}^r X_1 + a_{12}^r X_2 + \dots + a_{1n}^r X_n + D_1^r = X_1 \\ a_{21}^r X_1 + a_{22}^r X_2 + \dots + a_{2n}^r X_n + D_2^r = X_2 \\ \dots \\ a_{n1}^r X_1 + a_{n2}^r X_2 + \dots + a_{nn}^r X_n + D_n^r = X_n \end{array}$$

En aquest sistema de n equacions i $2n$ incògnites (les X i les D^r) s'arriba a la solució considerant la demanda final com variable exògena i la producció com variable endògena.

L'expressió matricial del model és:

$$A^r X + D^r = X$$

Aïllant D^r :

$$D^f = (I - A^f) X$$

I per fi, la producció:

$$X = (I - A^f)^{-1} D^f$$

Aquesta és l'expressió final del model de Leontief, un model de demanda on la producció de l'economia depèn de la demanda final.

Per al cas del MIOCV-95 s'ha calculat la matriu $(I - A^f)^{-1}$ coneguda com la matriu inversa de Leontief. El significat econòmic de cada un dels elements de la dita matriu inversa indica o xifra l'increment de producció que ha de tindre l'output total de la branca i -èsima si es vol que augmente en una unitat la demanda final de la branca k -èsima, és a dir, representa els efectes directes i indirectes que subjauen en l'estructura productiva de la Comunitat Valenciana.

D'altra banda, la suma de la fila i -èsima de la matriu inversa mesura la quantia en què ha de variar la producció de la branca i si es vol incrementar en una unitat cada element de la demanda final. Al seu torn, la suma de la columna k -èsima de la matriu inversa mesura l'increment productiu de totes les branques quan la demanda final de la branca k augmenta en una unitat.

Cal indicar que s'han utilitzat els inputs regionals per què són els únics inputs dels quals es disposa de la seua estructura tecnològica, Utilitzar la inversa de Leontief per als inputs totals (importats i interiors) comportaria l'error d'utilitzar la tecnologia de producció interna als productes importats, la tecnologia dels quals serà amb bastant probabilitat diferent.